

VIII. évfolyam.-1.szám,-1990.

vitéz Baranchi Tamáska Endre

J ó s k e n c elment örökre.

Ezen a néven csak a család és a legszűkebb baráti kör ismerte Varga Jöskát.

Megdöbentett a hír, amikor egyik jó barátom közölte velem a szomorú újságot, hogy Varga Joska január 8.-án elhunyt. En valóban egy igen régi jó barátot veszítettem el benne.

Mindketten 1913 évben Nyiregyházaán láttuk meg a napvilágot. Jöskenc a Nádor ucca 6. én pedig a Pácsrta ucca 8. szám alatt. A mi időnkben még nem a kórházban, hanem a családi otthonban születtek a gyerekek.- Mindket-
tönknek középiskolai tanár volt az apja. 1914-ben az elsők között kapták meg a behívót, hogy a Haza védelmében fegyvert fogjanak. Edesapam súlyos nyaklövélssel a Bruszilov offenzívában orosz fogságba esett, ahonnan 4 és fél év mulva tért haza, Jöskenc Edesapja pedig az olasz fronton hősi halált halt s ott nyugszik egy jeltelen sírban.- Mint főhadnagyok újra Nyiregyhá-
zára kerültünk s Jöskenc a 12. "Rákóczi Ferenc" gyalogezrednél, míg jöma-
gamat a Nyiregyházi Csendőrső Osztály - Nyiregyházi Szárnyánál teljesítettem. Szol-
természetesen,- mindketten résztvettünk a szovjet elleni hadműveletekben is.

De hogy milyen régi barátok voltunk, lássuk a Jöskenc irását, amit nekem küldött, amikor az USA-ban sok év után újra egymásra találtunk....

Kedves Bandikám!

Az amerikai kontinensen - úgy hiszem - nincs senki más Pityu öcsédén kívül, aki régebben és mélyebben ismerne Éged mint én. Epen ezért örömmel teszek eleget kérésednek, kinyilatkoztatván mindenki előtt, hogyan vélekedek Rólad 42 éves, szoros, meghitt barátság után.

Talán elsősorban saját magamnak okoz örömet hogy végigjáróm és átélem gondolatban az elmúlt hosszú éveket és eseményeket, melyek közösen formáltak bennünket férfiakká és fűztek bennünket olyan közeli barátokká.

Te is, Bandim, tudom, hogy visszaemlékszel 1920 szeptemberére, amikor a nyiregyházi református elemi második osztályában Horváth Jancsi Bácsi keze alá kerültünk. Miután Édesapád, akkor a nyiregyházi polgári fiúiskola tanára később igazgatója, kollégája és meghitt barátja volt édesapámnak, - kezdettől fogva úgy tekintettem Édesapádat, mint atyai jóbarátomat. Endre Bátyám pedig úgy kezelte engem, mintha a saját fia lettem volna. Ha nem éreztem volna ezt a kapcsolatot azelőtt, bizonyossá kellett válni bennem akkor, amikor ő legutoljára ölelt meg és vett búcsút tőlem, szülőházamból való menekülésem előestéjén.

Egyszóval mi nem csak osztálytársak lettünk, hanem meghitt barátok. Emlékszel-e a vasárnap délutánokra, ahetenként megismétlődő családi összejövetelekre, ahol együtt játszottunk katonásdit? Később a sóstói erdőre, a majálisokra és indián csatáinkra? A gimnázium nyolc osztályán keresztül, legtöbbször egy padban ülve közösen tanultunk. Egyszerre lettünk cserkészek, együtt táboroztunk nyaranta. Együtt konfirmált bennünket Dr. Bartók Jenő a nyiregyházi református templomban. Egy napon, egy osztályban érettségiztünk. Aligha lehet elképzelni szorosabb barátságot mint ami kifejlődött közöttünk ezek alatt a formáló évek alatt; de nemcsak közöttünk között, de a két család között is.

Amikor főiskolákra kerültünk, természetes volt mindkettőnk részére hogy vakációk alatt beszámoljunk egymásnak élményeinkről és előrehaladásunkról. Közvetlenül a második világháború előtt Szüleid Sátoraljaujhelyre költöztek, ahol Édesanyámnak virágüzlete volt. A közöttük fennálló régi barátság szinte természetessé

tette, hogy édesanyám náluk bérelt szobát és velük együtt lakott évekig. Így, ha a háború alatti beosztásaink el is választottak fizikailag egymástól, szüleinken keresztül mindig tudtunk egymásról.

Evente egyszer, kétszer azóta is találkozunk, amióta az Egyesült Államokban élünk, amikor csak hivatalos útam Pittsburgh-on keresztül vezet. -

Mindezeket azért irtam le, hogy bárki érezhesse és láthassa milyen régi, meghitt barátság köt össze bennünket és kötötte össze szüleinket és a családokat.

Ezek után, úgy hiszem, senki sem kételkedhet kijelentésem őszinteségében és valódiságában, amikor azt állítom, hogy Tamáska Endre; volt m.kir. csendőrszázados, gyermekkoromtól fogva meghitt barátom, ősi, szintiszta magyar, református családból származván, tiszta keresztyén családi otthonban nevelkedvén, mindig, mind szóban, mind tettekben a fedhetetlen, erős keresztyéni erkölcsi alapokon álló, egyenes, becsületes és fenkölt magyar gondolkozású úr eszményeinek a megtestesítője.

1961 év folyamán történt legutóbbi találkozásunk alatt sem tapasztaltam semmiféle változást ezen erőnyeideben, felfogásodban, vagy viselkedésedben.

A régi, őszinte barátsággal

Varga József

Varga József, Senior Engineer,
volt m.kir. százados

Műső Csendőrnapiom.

Több, mint ötven Csendőrnapot értem meg eddig.- Ünnepeltem békében és háborúban,- töltöttem ezt a nevezetes napot a szovjet hadifogolytáborban és magyarországi börtönben, de ünnepeltem egy párszor újra szabadon is, itt Nyugaton.- Így ha visszatekintek az elmúlt öt évtizedre tudok az emlékeim között válogatni.

Mégis, talán az összes eddigi Csendőrnapiok között az első volt az, amelyik a legmélyebb nyomot hagyta az életemben.

Egészen ujdonsült csendőrök voltunk. Mondhatnám, hogy alig egy hónapja viseltük csak a kettős csendőrhajtokát a zubbonyunkon. Csendőrségi dolgokkal, tudományokkal pedig még nem is foglalkoztunk. Hisz ekkor még az ősi Alma Mater, a Ludovika Akadémia hallgatói voltunk negyvenen, csendőrhadapródok. Még az ottani komoly honvédtiszti kiképzésnek is az elején voltunk, csak éppen hogy abbajis belekóstoltunk. De a február hónap már is a nyakunkon volt s erősen közeledtünk a február 14.-éhez. Azt azért már tudtuk, hogy ez a nap ünnep, mégpedig igen nagy ünnep a csendőröknek.

Még nem is sejtettük, hogy hogyan is fogjuk mi is ezt a napot megünnepelni? Előtte való napon osztálytiszünk, Bodur Gyula főhadnagy úr hivatott, hogy a másnap az osztályunk öltözzön díszbe. -Ez volt a parancsa. At fogunk menni a Bőszörményi úti Csendőrlaktanyába az ünnepségre, közölte velem.

Reánk virradt február 14. Az osztályunk díszben várta osztálytiszünket a körletünk előtti udvaron.- Már adtam is be a jelentésemet s hamarosan száguldottunk is át a Dunán s rövid idő múlva a Bőszörményi úti Csendőrlaktanyánál voltunk. -Látszott, hogy ünnepség készül, mert az épületen zászlók lengedeztek, az udvar pedig már tele volt díszbeöltözött csendőrökkel.- Olyan volt mint egy nagy hangyaboly.- Már helyükön álltak a különböző alakulatok. A díszszázad, a lovastovábbképző tanfolyam, közlekedési alosztály, nyomozóalosztály és az I. Csendőrkerület tiszti és tiszthelyettesi kara.- A mi osztályunknak az udvar északi szegélyén jelöltek ki helyet. Ezt mi el is foglaltuk azonnal.

Hiába volt keményre fagyott, kopogós az udvar talaja, hiába díszítette a hatalmas fák gallyait vastag zúzmara, bennünket mégis valami fűtött belülről. En legalább is úgy éreztem, mintha a köpenyem alatt valami kazán lenne, de gondolom, hogy évfolyamtársaim is hasonlóképpen voltak.

A díszszázad első szakaszát a jelenlegi Főtisztitanfolyam másodévesei, a Szentandrassy- évfolyam adta. Irigykedve néztük őket, mert a hideg februári szél vadászkalapjaikon a kékesen csillogó hatalmas kakastollforgókkal játszadozott. Mi pedig negyvenen, ragyogó csizmáinkban, hosszú köpenyeinkben, karddal oldalunkon s fényesre tisztított acél rohamsisakban állottunk. A nagy kakastollas seregben egy kis folt, a jövőbeli csendőrök.

Nemsokára pattogó vezényszavak hangzottak, fegyvercsörrenések, kard villanások, mert a főkapun megérkezett a Csendőrség Felügyelője és kísérete. -Az I. Csendőrkerület parancsnoka sietett elébe kemény katonás léptekkel s jelentkezett nála.- A be nem osztott tisztek a csendőr mártírok és hősök szobra mellett kétoldalt várta a magas szemlélő előljárót. A Felügyelőnk ellépve előttük, kezdte megszemlélni a díszelgő alakulatokat. M. voltunk az utolsók.- S. úró tekintetét szegézte reánk, mikor sorunk előtt elhaladt, mi pedig szoborra merevedve álltuk azt.

A hősi emlékmű előtt megkezdődött az ünnepség. Kemény, katonás, rövid beszéd volt. Azokat, amiket ebből az alkalomból szócsokorba foglalt a szónok, minden csendőr jól tudta, mert amikor esküjét letette és a

Testületnek tagja lett, aszerint kellett hogy élje további életét.

Alig hangzott el az utolsó mondat, már hozta is két csendőr a hatalmas beérkoszorút, melyet a Csendőrség felügyelője az ünnepélyes cseben a szobor talapzatán helyezett el. Eligazítva gondosan a nemzetiszínű szalagokat, hátralepve, feszesen és néman tisztelgett.- Már adta is a parancsot a díszelvonulásra.

Újra vezényszavak röpködtek a levegőben s indultak az alakulatok egymás után, hogy az ünnepélyt díszmenettel méltóképpen befejezzék.- Közben a hó is lassan kezdett hullani és finom fehér takaróval fedte be a bronz csendőr kalapját és vállait.- A Felügyelő és a tisztikar a szobor előtt fogadta a díszelvést.- A mi osztályunk volt az utolsó sorrendben. Kítettünk magunkért, mert csak úgy dübörgött a fagyos föld csizmáink alatt. Osztálytisztünknek sem kellett miattunk szégyenkeznie.-

A Csendőrnapi külső ünnepség végét is ért.- Nekünk pedig már indulnunk is kellett vissza az Akadémiára, hogy folytassuk a napi megszkott és beszkult életünket. Azonban a mai napon mégis valami megfoghatatlan dolog történt velünk. Első Csendőrnapon vehettünk részt s ez egy különös nyomot hagyott bennünk. Felejthetetlen volt számunkra s arra gondoltunk valamennyien,- ha az Isten is úgy akarja, akkor jövő ilyenkorra már mi leszünk a díszszázad első szakasza s a mi fejünkön is már nem rohamsisak, hanem vadászkalap lesz szépen lengedező kakastollforgóval. Ez csak újabb erőt adott nekünk a további szorgalmas tanuláshoz, igyekezethez.- Jól tudtuk, hogy napról-napra közelebb juthatunk ma ahhoz a naphoz, amikor mi is együtt lehetünk azokkal a csendőrbajtársakkal, akik már régen ezzel a jelszóval éltek életüket;

Hiven, Becsülettel, Vitézül!

* * *

1945-ben a kommunista csőcselék, a szovjet rablóhorda segítségével ledöntötte a Bőszörményi úti laktanya patinás bronz csendőrszobrát. Azonban azt a sok csendőrvért, amely Buda utcáit, a Királyi Várat, a Bőszörményi úti laktanya környékét öntözte, nem tudták s sohasem tudják az ősi magyar földből kiszedni.-

A bronz szobor ma nem áll, de a sok ezer csendőr hősi vére ott van Budavár utcáin, szerte az egész magyar földön s ezekből egyszer még ki fog hajtani a magyar kikelet virága, a magyar tavasz hirnöke a feltámadás. Az a szabadság, amely megalázott nemzetünknek az igazi felszabadulást fogja jelenteni.

A Hadak Utján lévő sok ezer hős, csendőr, honvéd, öreg és ifjú házánkfia pedig addig is örködik felettünk s biztatnak bennünket arra, hogy nem szabad csüggednünk, mert nem hiába "folyt ki annyi drága vér."

Nyugaton, 1990, február 14-én, Csendőrnapon.

vitéz Baranchi Tamáska Endre
szkv.m.kir.csendőrszázados

PILLANAT

Irta: Fűry Lajos.

Abban az időben Cegléden, a legszebb lány volt Hornyák Teca és a legkomiszabb huszárló Pillanat. Mindkettő olyan tulajdonságokkal rendelkezett, hogy ugyancsak megkeselítette egy huszár életét. Tecával a Rákóczi uti cukrászdában találkoztam először és a Gubody kertben ismerkedtünk meg. Soha nem felejttem el, mert az este, két heti laktanyafogságot kaptam. A hat trombitás tele tudóval reszkettette a levegőt a laktanya kapuja előtt, amikor lóhalálban elindultam a Gombos Lajos utcából. De nem sikerült. A trombitaszóra bucsunélkül hagytam ott Tecát és ügettem csengő sarkantyúval, honom alatt tartott nagykosaras karddal, csúcsban égződő hegyes huszársapkában a laktanya fele. A levegőben még reszketett a takaródó, bársonyos, áltató hangja, a körletekben gombnyomásra aludtak ki a lámpák és a naposok az őrség előtt sorakoztak éppen.

Gellén Sándor főhadnagy úr, barátságos szavakkal fogadott. A későjöttök ott acsorgtak az őrség előtt. Aztán kezdődött a vizsgálat. Kimaradás? Szabálytalan öltözködéssel, gyufaszállal felerősített zubbonygomb. Kétheti laktanyafogság. Akkor már a lovak is megborzongtak az istállóban.

A másik ismerkedés is szintén a véletlen műve volt.

Az istállóban két oldalt a bokszokban szép sorjában álltak a lovak és kíváncsian nézgették a felsorakozó újoncokat. Mindenki nek a nevet olvastak, aztán utána a lóva nevet.

A szolgálatvezető vitéz Fülöp Mihály limanovás huszártiszthelyettes elkialtotta:

— Ló mellé!

Esznélkül ugrott mindenki be a bokszba a lóva mellé.

Pillanat barátságosan fogadott. Nem rugott és nem harapott. Rámemelte okos szemét és vállamra hajtotta forró, bársonyos nyakát. Egészen meghatódtam, mert ilyen ismerkedésre nem számítottam. Megveregettem a marját, simogattam a nyakát és vakartam a homlokát. Közben beszéltem hozzá.

— Lovacskám, Pillanat, én nagyon kedvelek, de te is segíts majd, hiszen te már tapasztalt huszárló vagy, aztán sok mindent tudsz, amiről nekem halvány fogalmam sincs. Én majd hozok neked minden reggel komiszkenyeret, mert tudom, hogy szereted és a cukrot is elteszem neked.

A Korán helyett én elményeket meséltem Pillanatnak, hogy tegnap a szobavizsgánál szétesett a vaságyam, hogy megismerkedtem Tecával és hogy a Gubody kertben másodszor is virágzik az akácfa.

Pillanat türelmesen hallgatott és óvatosan ette tenyeremből a kockacukrot, meg a komiszkenyeret.

A legszebb ló volt Pillanat és az első kivonuláskor büszkén állapítottam meg, hogy minden huszár szeme megakad Pillaton. Szép nyarifelete bőren táncolt a napsugár, az első két lába kesely volt és a homlokán sillag. Akárcsak a mesékben a táltos paripa. A kelleme, a mozgása is olyan volt, mintha hintaszékben ülne az ember. Szép hosszú ügetésű, nagy mozgású ló, vágta meg úgy tudott, hogy egy szökkenésre magamögött hagyta az egész társaságot. Igaz ebből bajok is származhatnak, mert a főhadnagy úr nagyon a lelkemre beszélt, amikor felóra múlva a hetedik határból kerültem elő.

Gyanútlanul örültem Pillatnak, amikor a legöregebb huszártiszt, Bósz Ferenc alhadnagy úr, egyszer egy szombat délután a kávéházban, a harmadik patkányinereg elfogyasztása után lesújtó dolgokat közölt velem.

— Meg van-e elégedve a Pillatattal onkenyeres úr?

— A legjobb ló a laktanyában.

Az alhadnagy hamiskasan nevetett, bajszát csavargatta.

— Hat én tünnek mondani egy s mast rula, ha érdeki.

Hamar hozattam még két patkánymérget.

— Mer, hogy szavam ne feleljsem, ez én nem egy közönséges ló. Ez kirem teliver, Angol teliver. Tiszti hatas volt, de kiszuperáltak, merhogy makacs, engedetlen, komisz, makrancos és néha ollan, mint a kecske.

— Nevettem.

— No ezt nem mondhatom, mert mint a kezes barany. Persze én jó szóval komiszkenyerrel, cukorral kedveskedek neki, vigyazok a szájára, hogy bele ne rántsak, aztán a heveder felhúzásnál is csak azt mondom, Pillanat ne fujd fel magad, szépen engedelmessékedik.

Az alhadnagy egy hajtásra, krárogas nélkül kihajtotta a nevéhez méltó italt.

— Csak azír mondom, hogy a Gyurkovics százados úr is próbálkozott vele, pedig a jó lovas.

Fujták a laktanyásokat és nekem rohanni kellett.

Az őrség előtt sorakoztunk, túl a vasrácsos kapun pedig Teca biciklizett és rámnevetett.

Az első gyakorlatra mentünk a gulyalege-

gyors, mint az olajzott villám és hogy addig élve elfogni nem lehet, amíg a lova ép. Járőrként küldtek előre a kulapityei tanyák közé, egyszer csak azt veszem észre, hogy a kék, az ellenfél körülvesz és két döntnök is ott van. Elfogtak. Na ezt a szégyent sem moshatom le, hogy így belesétáltam a karjukba. Nevettek is a döntnökök. Na gondoltam, majd az nevet, aki utoljára nevet. Ezek még nem ismerik Pillanatot.

Megsimogattam a nyakát néhányszor, aztán odaszóltam a mellettem nyeregben ülő néhány ellenfélnek.

— No ki az a legény, aki elkapja a szarát.

Combót a lónak és mint a villám cikkázott Pillanat. A nyeregből hátrafordulva nevettem az elmaradtakon, amikor vékony kis csermely keresztezte az utunkat, nem több, mint két arasz széles. Pillanat felhorkant, levágta első két lábát, aztán a fejét és nagy ívben repültem bele a pocsolyába, akkor bűnbánóan odajött és orrával kedvesen bökdösni kezdett a legártatlanabbul.

Ekkor tudtam meg azt, hogy Pillanat valamilyen oknál fogva fél a yizesároktól, akár milyen kicsi legyen az. Annyira fél a biciklistától, hogy majd a falramaszik és ha lábát lát keresztülgrik a kerítésen is.

Valamennyi rossz tulajdonságát megismertem.

A lovardában mindig miatta zúdult rám a pergőtűz, a kivonulásoknál szétugrasztotta az egész sort mindig, de ugrani, meg szaladni a legjobban tudott.

Mint mindennek a katonaidőnek is egyszer vége és a leszerelés előtti nagy ezrednapon meghívott közönség előtt szép ünnepélyt rendezett az Árpád huszárezred. A város is szép díjakat ajánlott fel a győzteseknek és Teca kendőjét lobogtatva kétszer is odajött a be-melegítőhöz.

A belovaglás pompásan sikerült és az akadályok fölött játszva ment át Pillanat. Még a legnehezebb hármás akadályt is surolás nélkül, szépen magasan ívelve ugrotta át. A piros téglakon is átugrott, felmászott a dombra és lefelé ugrotta a sövényt, amely mögött egy kisebb akadály is volt. Ez volt a legnehezebb összetett akadály, eddig még minden lovas hibázott itt. Pillanat hibapont nélkül, simán yitte az akadályokat, már csak két akadály volt hátra, egészen jelentéktelen fakejtés és utána egy kis árok. Szerencsétlenségére a verseny előtt a pályát fellocsolták és a kis árok alján egy cérna vékony kis töcsa csillant meg és ez elég volt, hogy Pillanat levágja fejét, lábát és megtorpanjon, én pedig

A verseny után hallottam a jótanácsokat.

Persze gatyaszaron vezeti a lovat, comb nélkül. Vagy pedig nem ad szarát annak a szegény jószágnak, hát hogy ugorjon. Ugy ül a nyakában, mint egy zsoké, persze felbuknak. Mindezt aközben hallottam, amíg az orvos a felszakadt szemhéjból a homokdarabokat kotorta ki.

Ceglédre úgy jöttem el, hogy sem Pillanattól, sem Tecától nem bucsuztam. Még találkoztunk néhányszor később, amikor gyakorlatra bevonultam, amikor a Felvidékre Erdélybe Bácskaba mentünk láttam Pillanatot is, meg Tecát. Aztán sok idő eltelt.

Jó messzire elkerültem.

Utoljára a szolnoki Tisza hídnál találkoztunk.

A varso körüli harcok megmaradt huszárai, meg az Erdélyből és a Felvidékről erőtetett menetben Budapest védelmére hozott lövelőküli huszárok, légitámadások közt torlódtak a Tiszahídnál. Végtelen hosszú kocsisor vitte a mállhat és fáradtan vanszorgó, poros, lehorgasztott fejű lovak közt megismertem Pillanatot.

— Pillanat.

Felemelte a fejét és fáradt szemmel rám nézett. Megismert. Megsimogattam a poros nyakát, beszéltem hozzá.

Pillanat, hát idejutottál, kocsiba fogtak hámoslónak, a huszárló legnagyobb szégyene. A tarsaid nagyrésze elesett a Varsó körüli dombokon, vagy belepusztult az ukrain sárba, te pedig végigtaligaztad Oroszországot.

Oreg nepfelkelő honvéd a kocsisa.

— Teccik, ismerni Pillanatot? derék egy jószág, úgy húz, mint két másik, aztán vagy tíz magyár életét mentette meg a visszavonuláskor. A kórházat üritették, vagy tíz súlyos sebesült volt a kocsin. Sorra hullottak a lovak, mellöle is felbukott a Piros, de Pillanat egymaga hazajött, keresztül az erdőkön, a mocsarakon, a Kárpátokon hazahozott engem is Magyarországra.

Komiszkenyer kerül elő valahonnan.

Pillanat habzó szájjal csámcsogja, már a foga is rossz és mintha könnyezne a szeme.

Az oszlop eleje megindul, Pillanat indítás nélkül is lehajtja a fejét és nekikapaszodik a töltésnek.

Amikor a szolnoki hídfőből hordták a sebesülteket és Cegléden égtek a házak egy maroknyi csendőr tartotta az orosz a Tiszánál, a tűz és vér kavardásában láttam utoljára Tecát, Pillanatot és Ceglédet.

vitéz Baranchi Tamáska Endre;

A L E K S Z E J E V K A
.....

1942 karácsonyi szabadságon voltam s az ünnep másodnapján bementem Miszkolcra nagybátyámekhoz. Szabadságon volt a doni frontról unokáécsém Dénes is, aki mint tartalékos vonatos zászlós volt kinn egyik alakulatnál.

Sokat beszélt a kinti életükről s az igazi komisz orosz télről, ami miatt elég sokat szenvedtek. Mindnyájan hallgatuk ejbeszéléset, illetve beszámolóit. Én magam csak az 1941-es dolgokra emlékezhettem, amikor a nyári időben az aszfaltba a csizmánk belesüppedt, mert annyira melegek voltak augusztusban. "Ajd Dénes azt is elmondta, hogy mint jogvégzett két helyre is kapott értesítést, az egyik a Csendőrséghez, míg a másik pedig a hadbírói karba való meghívást tartalmazza. Tőlem kérdezte, hogy hogyan is döntson.- Minden cigány a maga lovát dicséri.. alapon én azt ajánlottam neki, hogy jöjjön a Csendőrséghez.

Még sok egyéb téma is felvetődött ezen az estén s így bizony soká térhettünk nyugovóra. Dénes bár tartalékos, de igazi katona volt s azzal fejezte be mondókáját, hogy mivel a szabadsága lejár, most visszamegy a frontra s majd onnan kéri magát haza, hogy a felvételre jelentkezsem annál az alakulatnál, ahová majd a szíve is húzza.

Dénes unokáécsémét ekkor karácsonykor láttam utóljára. Katonaszerencsét kívántam neki s mondtam, hogy majd a Csendőrségnél újra találkozunk. Akkor nem is gondoltam arra, hogy ez a búcsúnk az utolsó lesz, mert a doni pokolba megy egyenesen vissza.

Valóban 1943 januárjában jött a doni katasztrófa. A rossz hírek jöttek egyre-másra. Kétségbe-esve gondoltunk azokra, akik ebbe belekerültek. Sok a halott, rengeteg a sebesült, a fagyásos halál s még ehhez hasonló hírek s több ezer magyar honvéd esett a szovjet hadsereg fogságába. Nagybátyámék aggódva figyelték a híreket s csak hetek múlva jött a rövid hivatalos hír. Ebben csak ennyi állott;

-Dr. nemes Baranchi TAMASKA DÉNES tartalékos m.kir. fogatolt vonatos zászlós a szovjet hadművelleti területen Alekszejevka községben 1943 január 18.-én hősi halált halt....

A hír lesújtó volt. Keresztanyám, Dénes édesanyja nem akarta elhinni s mindig abban bizott, hogy a fia esetleg csak megsebesült s úgy esett fogságba. Mindig mondogatta... meglátjátok Dénes egyszer be fog toppanni... Aztán az évek teltek, s már 1945-öt irtunk. Május 12.-én a harcoló 24. hadosztálllyal én is fogságba estem Prága környékén. Így kerültem össze két vonatos zászlóssal Tóth Lacival és Körmenfi Jánossal a usztcsorai hadifogoly táborban. Mikor meghallották a nevemet, mindjárt Dénes után érdeklődtek, mert- mint mondták-- Kassán tartalékos tiszti iskolán együtt voltam. Szomorúan vették tudomásul, hogy Dénes 1943 január 18.-én hősi halált halt.

..... 1950 novemberében az utolsó magyar hadifoglyokat kezdték hazaszállítani, kivéve azokat, akiket elvittek tőlünk, hogy elítéljék még egy

pár esztendőre. Hisz még kellett továbbra is az ingyen munkáerő nekik. A haza szállítandó 12.000 közé tartoztam én is. Amikor a névsort a voronyezsi repülőtéren táborban felolvasta az NKVD-s őrnagy, senki sem mutatott örömet. Még is kérdezte, - hogy nem örülünk? Mi erre csak azt feleltük, hogy mi nem abba az országba megyünk haza, ahonnan évekkor ezelőtt eljöttünk s hogy még mi is vár ránk, azt csak sejtthettük. Hisz a vi-rágnyelven írt tábori lapokból nem sok jót olvashattunk ki.

.... November 28., -én már a régi máramarosszigeti honvéd laktanyában voltunk. - Annak idején sokszor megfordultam ott, mert ott volt az 1. hegyi dandár parancsnoka is. A laktanya szomorú volt. Az épületek, az istállók leromlott, elhanyagolt állapotban. A laktanya körül szöges drótkerítés, őrtornyokkal és orosz őrséggel. A dandárparancsnoki irodában Lenin, Sztalin képek lógtak, ahol annak idején a Kormányzó képe függött. A bútorok koszosak s elhasználtak voltak, a falakon kommunista propaganda feliratok.

Persze, már itt elkezdtek a "szűrést" az AVH-sok. Szimatoltak minden s mindenki után. Egymásután rendeltek be bennünket az irodába, hogy ott megkezdjék a faggatásunkat.

.... Szép novemberi napsütés volt, amikor két tisztársammal kinn sétáltam az udvaron. Akkor mutattam meg nekik, hogy majdnem szemben van a laktanyával a volt Csendőrlaktanya, ahol valaha én is szolgáltam. Beszélgetésünknek gőté mája az volt, hogy az éjtszaka folyamán Dr. Papp Zoltán csendőrszázadosnak sikerült megszöknie a laktanyából, átvágva a szöges-drót kerítést. Érte izgultunk, hogy eljusson a Székelyföldre, mert valaha ptt szolgált s majd ott a hegyekben a székelyek el tudják bújtatni.

Ahogy így beszélgettünk, egy mokány kis magyar pattant elém.

Katonásan jelentkezett;

- Dékány János őrzvezető vagyok. - Artánd községből Heves megyéből. -

- Százados Úr! - Hallottam, hogy Tamáska százados úrnak szölyitották. Szeretnék valamit kérdezni? Dr. Tamáska Dénes zászlós úr rokona-e? Ő volt az én gazdám kinn a fronton. 1943 januárjában, amikor hajnalban az oroszok betörték Alekszejevka-ba, ő már lovon volt s elküldött, hogy a holmiját hozzam el abból a paraszt házból, ahol volt a szállásunk. En rohantam, de közben az oroszok engem elfogtak. Ekkor láttam utóljára a zászlós urat. -

Most én vettem át a szób;-

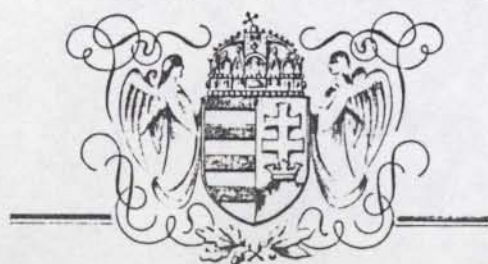
- A zászlós úr az alakulatát rendezte s valóban már lóháton volt. Alekszejevka-ban már folyt az utcai harc és a páncélosok nyomultak előre a magas hóban. Ami előttük volt azt irgalmatlanul lekaszálták. Egy lövedék eltalálta a zászlós urat s a lóva is valószínűleg lövések miatt ösz-szerogyott. A zászlós úr még előrántotta pisztolyát, hogy védekezzen s eset leg az utolsó golyót magának szánja. Ideje egyikre sem volt, mert a magas hóban előretörő szovjet harckocsi lovastól együtt taposta bele a hóba. Vé-re pirosra festete azt a területet. Így végződött fiatal élete. -

Dékány János megilletődve hallgatta elbeszélésemet s láttam hogy el-fátyolosodott a szeme s könnyesepek gurultak le az arcán, amelyeket i-gyekezett keze fejével letörölni. Álltunk egy pár pillanatig csendben.

- Köszönöm százados úr! mondta, Dékány elérkenyedett hangon.

- Tartsa meg gazdájának emlékét jó emlékezetében! - mondtam neki s kezet szoritottam vele.

Katonásan hátra fordult s sietős léptekkel eltűnt az egyik épületben.

A csavargó futóbolond esete Bozóki Eszterrel.

Aki Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében, Török-Szent-Miklóson született, hozzá volt szokva a hosszú helységnevekhez s nem is csodálkozott, hogy Jász-Arok-Szálláson átkellett szállni a Jász-Dózsai helyi vicinálisra.

Hogy miért megy valaki 1942 nyarán Jászdózsára, azt könnyű megválaszolni azzal, hogy "odavalósi". Összes őseim apai ágon ott születtek, így minden évben hazalátogattunk falulátogatásra, mert ott minden ember rokon, meg koma volt.

Édesapám akkor zalaegerszegi törvényszéki elnök volt, én meg magasrangú csendőrtiszt, (hadnagy) és mert a hosszú poros út a test folyadékmenyiségének egyensúlyát veszélyes mértékben lecsökkentette, betértünk a "KÖR"-be amely véletlenül épp utba esett. Itt csapos serital formájában elejét vettük a dehidráció veszélyének és készek voltunk folytatni utunkat a Kossuth utca 48 alatt levő nádfedeleles szülőházhoz.

A templom előtt elmenve szokatlanul sok embert vettünk észre, s én kíváncsiságtól hajtva odamentem. Feltűnést nem okoztam, mert az utazásra civilnek álcáztam magam, így megtudtam, hogy az esküvőről kijövőket várja a nép.—No ezt megnézem, gondoltam, s intettem Édesapámnak, hogy én maradok.

Maradtam. Jött ki a násznép. Bozókiék kiscselédje esküdött a segédtanítóval. Pompás, nappozsgitott, fiatal pár. A násznép fele sír, fele kacag, a körülálló ugratják, heccelik a fiatal párt, megindulnak a kocsik felé.—De megálljunk csak! Kik azok akik a templomajtóban állnak? Csodálatos kép, álom, tünemény, varázslat: Egy sudáregyenes délceg férfi, díszmagyarban, karján jobbról és balról egy-egy tündérszép hölgy, egyik nagyasszonyi főkötővel, a másik pártával a fején. "Kik ezek,"—kérdzem a mellettem álló embert. "Hát a Bozóki tekintetes úrék"—jött a felelet. "Eszter kisasszony szógállója lagzija ez".

Közben a hintó táncoló lovakkal előállott és Bozókiék elhajtottak.—Nem tudom mi ütött belém: elkezdtem utánuk futni. Hát csak nem hagyom ezt a látványt eltűnni szemeim elől!—

Mire a hintó elérte a többi kocsit, én is elértem őket, de ekkor megrökönyödéseme megállott a hintó és Bozóki Gábor rám kiáltott: "Mit szalad maga utánunk? Tán csavargó, vagy futóbolond? Ha tovább szemtelenkedik, kihivom a csendőröket, akik itt vannak a házammal".

No nekem se kellett több, mint, hogy igazolványom nélkül így "városi-strici öltözetben" csendőr kézre kerüljek! Illa berek nádak erek, a kertek alatt iszkoltam haza.

Nagyanyám persze a szokásos kis harapnivalóval, hatfogásos vacsorával várt. Csigatész-tás galambleves, rántott csibe, rizsába rejtett liba-aprólék, túrós csusza, sajt, gyümölcs, feketekávé, de hiába, valahogy nem volt a szokott jó étvágyam.—Gyorsan határoztam.

Felvettem frissen vasalt zsávoly egyenruhámat, összes hadi kitüntetéseimet, (Felvidéki és Erdélyi Emlékérem), cúgos lakk-cipőmet táncpánttal és elindultam a lakodalmas házhoz. Ott az egyik kinn ácsorgó legényt kértem, hogy hívja ki Bozóki Gábor urat. — Jött, bemutatkoztam, s legnagyobb csodálkozásomra kitörő örömmel üdvözölt és kért, hogy fogadjam el meghívását a lakodalmi mulatságra, táncra. "Nyilván nem istmert fel" — értekeltem ki a helyzetet, s mikor ragyogó feleségének és álomszép lányának bemutatott, egyszerre meglepetkeztem a korább ért sérelemtől.

Eszter úgy táncolt, mint egy angyal, s mikor megtudtam, hogy a veszprémi Angol Kisasszonyoknál tanul, egyszerre Esztike lett Belőle. Hát én ott jártam nyolc évet a piaristáknál, s az Iskola utcán — ahol a zárda volt — mentem el nap mint nap a gimnáziumhoz. Gyimesi igazgatónt Édesanyám révén (aki szintén Angol Kisasszony volt) jól ismertem, sőt amikor Gombos igazgató tanár misézett a zárdában én voltam a ministránsa.

Minden álom gyorsan elszáll. Ez is túlhamar véget ért, Esztike csak az esküvőre jött le Dózsára, még aznap éjjel utazott vissza az iskolájába. — Kikisértem a vasutállomásra, a kocsin a pokróc alatt megkerestem kezét. Nem húzta el.

Búcsuzáskor odasúgtam, hogy megyek hamarosan Veszprémbe. "De ne jöjjön csavargónak öltözve" — volt a válasz.

Czár

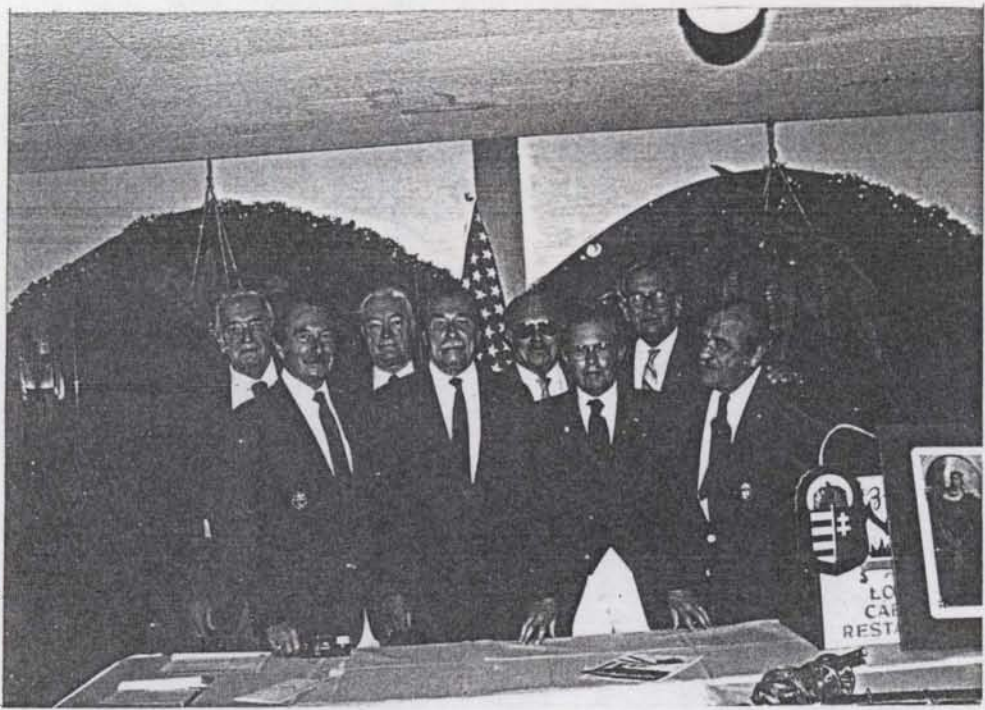
Borbála ünnepség. - A floridai volt tűzérek 1989, dec. 3.-án este tartották meg Szt. Borbála ünnepségüket. A Chez Med étterem külön termében Sarasota városában.

Már délután 5 órákor gyülekeztek a bajtársak, hozzátartozóik és a vendégek. A cocktail óra jó volt arra, hogy egy kicsit bemelegedjenek. 6 órákor kezdődött meg az ünnepség, amit vitéz Szüets Ervin v. rohamtűzér főhadnagy, mint főrendező nyitott meg. Ez alkalommal emlékezett meg két elhunyt sarasotai bajtársáról, - vitéz Bak András vk. századosról és Myskowsky László tűzérzászlósról. Emléküknek egy néma percet szenteltek.

Ezután következett vitéz Baranchi Tamáska Endre csendőrszázados - előzőleg tűzér hadnagy, - aki az ünnepi beszéd helyett "Emlékezetes Borbála est" c. novelláját olvasta fel, amely 1948 évben a Szovjetunióban zajlott le az egyik hadifogolytáborban. Az érdekes történetet nagy tetszéssel fogadta a közönség.

Az ünnepség következő részében vitéz Levalt- Jezierski László Székkapitány avatta vitézzé Kárpáthy Zoltán várományost. Kárpáthy Sándor helyett az eskütételnél az Edesanya volt jelen. A két várományosnak az apja tűzér hadnagy (tartalékos), míg az anyai nagypapa pedig tűzér ezredes volt.

A megható jelenet után újra v. Baranchi Tamáska Endre lépett a mikrofon elé, hogy felolvassa a Borbála -tekercest. Ez volt itt lenn Sarasotában a tizedik, amit irt. Most is, mint mindig nagy sikert aratott humoros rímekkel. - Az ünnepi vacsora után még sokáig együtt maradt az ünneplő közönség. - A rendezésért v. Szüets Ervinnek és feleségének -Máriának jár a hála és a köszönet.-

A Borbála esten megjelent volt tűzérek csoportja; b-j-ra.- Apáthy László, v. Baranchi Tamáska Endre, Szaday Tibor, Varga István, Dr. Agocs Sándor, Vedlik Csaba, v. Szüets Ervin, v. és v. Pesthy István

.....

A vitézzé avatott Kárpáthy Zoltánt köszönti v. Baranchi Tamáska Endre tb. Székkapitány. Középen v. L. Jeziarski László Székkapitány az oklevéllel's(félig eltakarva) a kardhordozó v. Pesthy István.-

A Sarasotai K O S S U T H K L U B 1989

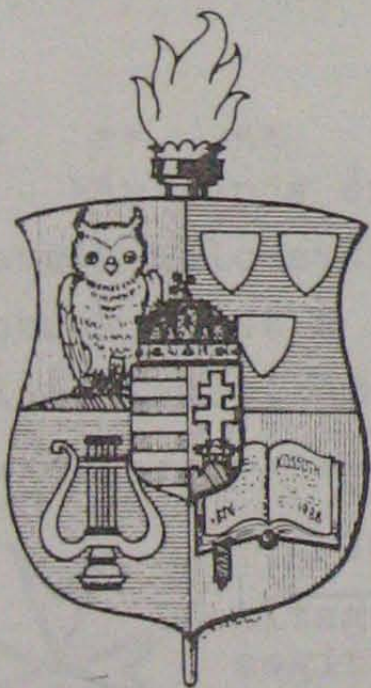
dec. 17.-én tartotta meg a nagysikerű karácsonyi ünnepséget.-Dr. Fűry Lajos és Vajda Albert írók olvastak fel egy-egy karácsonyi elbeszélést. Boros Ica énekszámával szerepelt, míg Árvay György pedig a karácsonyi énekeket vezette és a közönség együtt énekelt vele. Ez alkalommal művészeti kiállítás is volt, ahol Maday Ila és v. Baranchi Tamáska Endre festő- és szobrászművészek műveikkel, valamint Varga Gyuláné izléléses kerámiai munkáival és Varga Gyula szép fafaragványjaival szerepelt.

1990 jan. havában a régi tisztikar lemondott és megválasztották az új vezetőséget; Elnök; Dr. Fűry Lajosné, alelnök; Ryll Ferenc, titkár; 1. MacRonelly Sándorne, 2.-Dr. Köpeczi Botz Mihály, pénztáros; Varga Gyula, pénztári ellenőr; Szűts Pal, művészeti tanácsadó; v. Baranchi Tamáska Endre, kultur biz. tag; Varga Gyuláné, kultur biz. tag és pénztári ellenőr; Schimmert Péterné.

Február havában volt az első évi összejövétel amelynek meghívott előadója gróf Wass Alnert Dr. nagynevű erdélyi író volt. Előadást tartott és a

legújabb könyvéből részleteket olvasott fel. Az igen nagyszámú közönség az előadását nagy élvezettel hallgatta s ünnepelte nagy irónkat.

A március havi összejövétel 1848 március 15. megünneplésére volt rendezve. Az ünnepi szónok Bánkúti Géza mérnök volt, aki annaidején részt vett az 1956-os magyar Szabadságharcban fegyverrel: 1848 márc. 15 és 1956. okt. 23. közötti hasonlóságot domborította ki beszédében. Petőfi „Nemzeti dal”-át Molnár Csaba adta elő, majd Árvay György vezetésével a közönség Kossuth nótákat énekelt.

Tökés Lászlóné Sarasotában.

=====

T ö k é s L á s z l ó n é
Nagytisztelétű Asszony

A sarasotai magyarság nagy izgalommal várta a "temesvári hőst", Nagytisztelétű T ö k é s L á s z l ó ref. lelkeszt. Azonban a túlzsúfolt hivatalos washingtoni és new-yorki program miatt nem tudott közöttünk személyesen megjelenni.

Helyette a felesége és Máté fia érkezett meg s egy pár napig Dr. Fésűs Andorné vendégei voltak.

Tökésné megjelent a márc. 11.- magyar misén is, ahol a mise végeztével a tisztelétűre elénekeltük a Székely Himnuszt.

Márc. 14.-én d.n. 4 órára jött össze a sarasotai magyarság, hogy láthassa és hallhassa az erdélyi magyar hős feleségét. Igen nagy számban jöttünk össze erre az alkalomra, akikben még mindig magyar szív dobog s az erdélyi magyarság sorsát ma is szívükön viselik. Ekkor hallhattuk Tökésné Nagytisztelétű Asszonytól a megtörtént eseményeket, amelyeket ő személyesen élthetett át s sok-sok izgalom közepette. Így előszóban hallhattuk, ami Temesváron 1989 év végén történt, addig a pillanatig, míg Ferjét s őt is karhatalommal el nem hurcolták a helyszínről.

.. ..
Pár napja érkezett hír szerint Tökés László ref. lelkeszt megválasztották Kolozsvár református püspökévé. Mi is őszinte szeretettel csatlakozunk ehhez a jó hírhez. Ha valaki megérdemli ezt a tisztséget, ő méltán kiérdelente. Az Isten áldását kérjük további munkásságára !-

A JOHANNITA LOVAGREND két északamerikai (magyar és német)

Altagozata és a Johanniter Aid Association of North America segítőszolgálat április 27, 28. és 29.-én Baltimoreban (MD.) tartja ez évi közgyűlést és lovagi napjait. Ezen az Urmeisterünk Vilmos-Károly porosz kir. herceg is meg fog jelenni.

Ez alkalommal lesz az avatása az új északamerikai lovagoknak is. Mint tudjuk, több magyar lovagársunk is készül erre a lovagi napra.

.....
A 9. sz. Kancelláriai Tájékoztatóból; Dr. Harsányi András ref. püspök, tb. Komendátorunkat a Debreceni Egyetem hittudományi kara március 14.-én Kocsis Elemér tiszantuli püspök jelenlétében avatta disz doktorrá a Kollégium nagymúltú dísztermében:-

"M i n i" hadifogoly találkozók Sarasotában .

Március havában itt tartózkodott két volt hadifogoly-és börtöntársam. Tóth Aurél csendőr zászlós és Pap Gyula tart,honv, zászlós volt "doni fogoly." Auréllal vagy két hónapot egy zárkában is töltöttem #axincbarcián a földalatti börtönben, míg Pap Gyuszit a mi hazahozatalunk után Szibériába szállították s onnan csak 1956 áprilisában térhetett haza Magyar országra.

Március 8-án a Dr. Tóth Sándor házában jöttünk össze egy este,hogy emlékezzünk a szovjetuniói évekről. Az idő megszépíti a múltat, mert inkább a komikusabb eseményeket vettük elő.Egy hangszalagot is készítettünk amit a készült fényképekkel együtt az otthoni hadifogoly bajtársainknak akarunk hazaküldeni.

.....

Betegségek- felgyógyulások.

Március hó folyamán Kiss Gábor bajtársunk felesége Ruth-súlyos térdoperáción esett át. A legutóbbi hírek szerint állapotában szép javulás állott elő.

Dr. vitéz Kemény Zoltán bajtársunk súlyos balesetéből már annyira felgyógyult, hogy a Kossuth Klub március 25.-i összejövetelén már láthattuk.

Dr. Szalontay Zoltán bajtársunkat márc. 14.-én d.u. séta közben egy gépkocsi elütötte és a jobb lábán, valamint a jobb karján könnyebben megserült. Egy heti otthoni pihenés után már sokkal jobban van.

Szaday Tibor washingtoni. tartózkodása alatt a vállán, megsérült.Az USA-ba visszatérve a Feleségétpedig Washingtonban meg kellett operálni.

- A betegeknek, megsérülteknek teljes gyógyulást kívánunk !-

.. .. .
H a i á l i o z á s .
+++++

„Aldjon vagy verjen sors keze:
itt élned, halnod kell”

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett testvérünk, sógorunk, nagybátyánk,
a hűséges bajtárs

Balogh Béla
volt m. kir. repülő főhadnagy

1989. november 30-án elhunyt.

Drága halottunk temetése, a római katolikus egyház szertartása szerint,
f. hó 15-én 15 órakor lesz a Farkasréti temető Hóvirág utcai ravatalozójából.

Az engesztelő szentmiseáldozatot f. hó 29-én 17.30 órakor mutatjuk be
a Szent Imre plébániatemplomban (XI., Villányi út).

Gyászoló hozzátartozói

Cím: Balogh Anna, 1117 Budapest, Fehérvári út 15. II. 1.

* 1913, január 4.-én Nyíregyházán + 1990, január 8.-án Los Angelesben.

Érettségi után a m.kir. Ludovika Akadémiára vettek fel, ahonnan 1935-ben hadnaggyá avattak. Közvetlenül azután a budapesti Központi Hiradó Iskolához vezényeltek. Annak elvégzése után a berettyóújfalusi 6. határőr ezred távbeszélő századához kerültem kiképző tisztnek. 1940-ben, közvetlenül az Erdélyi bevonulás előtt, házasságot kötöttem Oláh Sára tanárnővel, aki azóta is hűséges élettársam. 1940 végén a nyíregyházi Rákóczi Ferenc 12. honvéd gyalogezredhez helyeztek át saját kérésemre, ahol két évig a távbeszélő század parancsnoka, majd első ezred segédtisztje szolgáltam. Ebben a minőségben kerültem ki a mozgósított ezreddel a keleti frontra. Onnan súlyos fagyással kerültem haza, majd hosszadalmas gyógyulás után áttelepítettek az egész ezreddel Sopronba és onnan Bajorországba, mint kiképző zászlóalj parancsnokot.

Itt ért a háború vége, ahol - 12 hónapos amerikai hadifogság után - le is települtünk 1949-ig, az Amerikai Egyesült Államokba való kivándorlásunkig. Minnesota államban egy evangélikus egyház adott megélhetést, s 3 évig, feleségemmel együtt, megfeszített fizikai munkával tartottuk fenn családjunkat: két fiunkat és édesanyjamat.

Korán tisztává vált előttem, hogy csupán az angol nyelv tökéletes elsajátítása és megfelelő egyetemi képzettség megszerzése biztosíthat részünkre, hosszabb távon, biztos megélhetést. - 1952-ben az RCA felvett bennünket, feleségemet könyvtárosnak, engem pedig technikusnak, Pennsylvania államban. Ott, megszerelve a villamos mérnöki és fizikus képesítéseimet, 1956-ban mérnök lettem a TV felvevő csövek kutató és kifejlesztő osztályán. Innen, a Texas Instruments meghívására, Dallas-ba (Texas) költöztünk. Itt feleségem egy teljesen új és a legmodernebb technikai könyvtár felállítására és megszerzésére kapott megbízást, mint "Head-Librarian", én pedig egy egészen új technológia kifejlesztésében dolgoztam, mint "Senior Engineer". Ennek eredményeképpen az én laboratóriumaimban építettük a világ első integrált áramkörét. (Jellemző ennek a technológiának a dinamikájára, hogy aminek akkor 650 dollárba került az elkészítése, most, 25 év múlva, 3 centért megvehető.)

1962 nyarán a North American Aviation cég - jelenleg Rockwell International - meghívására Kaliforniába költöztünk, ahol egy új micro-elektronikai laboratórium felállítására kaptam megbízást. Rockwell International-től mentem nyugdíjba, mint "Senior Scientist", 1978-ban.

Azóta saját céget alapítottam, amely micro-elektronikus technológiát, berendezéseket és eszközöket exportál a világ minden részébe, Magyarországot is beleértve.

Több mint 30 tanulmányt publikáltam, két könyv megírásában vettem részt és több előadást tartottam, mind kaliforniai egyetemeken, mind bel és külföldi symposiumokon. Két találmányomat szabadalmaztatták és számos technikai társulatnak vagyok aktív tagja.

Idősebb fiunk a New York-i Broadway színházaknál diszlet és kosztüm tervező két egyetemi diplomával. A kisebbik fiunk, 2 leány és 3 fiu apja, egy közeli városban, szintén egyetemi végzettséggel, rendőrtiszt.

Mindannyiokra a régi baráti szeretettel gondolok:

Pósta Cim: Joseph E. Varga
619 Dorothy Lane
Fullerton, CA 92631
U. S. A.

I s t e n V e l e d J ö s k e n c !
+ T a l á k o z u n k H a d a k Ú t j á n ! +

Nagytisztelétű KUN GYULA st. petersburgi lelkész,- a sarasotai Magyar Keresztyén Egyház "beszolgáló" lelkészének felesége R E G I N A hosszú betegeskedés után 1990, március 17-én otthonában elhunyt.

- Béke poraira ! -

+ + +

Apoka, Florida, USA. Jan. 20, 1990.

Jelen megkeresésemet hét különböző, független Magyarországi politikai iránynak is megküldtem tudomásul vétel céljából.

Biztosan azért nem kapott Kiss Gábor barátunk érdemleges választ a levelére, mert Szűrös Mátyást Mihályra keresztelte.

Mint tudjuk,- az örök félt a tömjénfüsttől, - a kommunista pedig a keresztvizttől.

A reform,- a megtért,- a szalon,- a nevében megváltozott kommunista mindig kommunista marad.-

Kutyából nem lesz szalonna.-, mondja a régi magyar közmondás.

De jó erre az oláh mondás is; Hiába yeti le a farkas a börtöt, csak farkas marad!-

Akár hogyan is történt, Kiss Gabi barátomnak gratulállok, hogy a levelet megírta és elküldte.

/szerkesztő ./

Szűrös Mihály Úr,
Képviselőház Elnöke,
MSZP. Központi Bizottsága,
H-1054 Budapest,
Széchenyi Rakpart 19.

Tisztelt Elnök Úr!

Levélpapírom címere megmondja, hogy mi volt választott hivatásom, csak azt nem, hogy a volt Magyar Királyi Csendőrség főhadnagya voltam.- Ez a tény pedig -gondolom-kellőleg megokolja, miért kellett elhagyni Hazámat.

Irodámban levő képkeretből kivettem Állampolgársági Bizonyítványomat, s azt hogy MAGYAR vagyok, büszkén vallo mindenütt, még zászlorudamon lengő US. és Magyar zászlókkal is.

Arra a lehetőségre, hogy Lengyel mintára a magyar emigránsok is gyakorolhatják választójogukat, sok derék külföldi magyar megújult reményekkel vár.- Ha igaz és őszinte a mult rendszertől való elszakadás igyekezete, az új magyar kibontakozás alig képzelhető el azok nélkül, akik eddig azért nem gyakorolhatták állampolgári jogaikat, mert a Rákosi, Kádár rendszernek ellenségeik voltak.

Az érvelésnek jogi, erkölcsi és anyagi megfontolásai vannak, de meggyőzőbben nem bizonyíthatja az új demokratikus irány az őszinte átalakulását, mint hogy a jogfosztottaknak viszszaadják teljes jogait.

Nem lettem volna csendőtiszt és a Rákosi terror egyik szenvedő alánya, ha szó nélkül hagyományosa volt testület elleni általános elmarasztalást jogtalannak és szégyenteljesnek tartom és csak teljes rehabilitációval lehet jóvátenni.

Kiss Gábor

KISS GÁBOR, szkv. cső. fhdgy.

Amerikai Magyarok Országos Szöv. Igazgató,
Magyar Harcosok Bajtársi Közössége, Vezető

A jobb oldalon látható könyvet 1989-ben Magyarországon adták ki. Az egyik társszerzője szintén arisztokrata. - A 160-161. oldalon egy csendőrtiszt is helyet kapott. Dr. Nagy Taszi (Endre) százados volt évfolyamtársam és barátom. Ő úgy került a könyvbe, hogy felségül vette báró Harvany Alexandrát. Egyébként Taszi barátomat a "nagy magyar vadászok" között említi a könyv. 512 oldalon foglalkozik a magyarországi arisztokrata családokkal és leszármazási táblákat is közöl.

Genealogusoknak hasznos könyv.

.....

Iskolalovaglás

Az iskolalovaglás, vagyis a lovaglás művészete ókori eredetű, első írásos emléke az i. e. 400-as évekből maradt ránk és a görög Xenophon nevéhez fűződik. Magyarországon a lovagi élet I. László idejében kezdődött, és különösen II. Endre korában volt élénk, itáliai hatások révén.

Tény, hogy lovas nemzet vagyunk, ezt gyakran hangsúlyozzuk. A ló a magyarok harcostársa volt mindig, segítő barátja, de hazánkban ennek ellenére az első lovaglástudományi mű csak 1828-ban jelent meg. Napjainkban egy értékes és nagyon figyelemre méltó művel gazdagodott a szakirodalom, megjelent a Mezőgazdasági Kiadó gondozásában Magyar Imre-Györfy-Villám András új könyve, az *Iskolalovaglás*, a spanyol lovasiskola története Magyarországon, s ennek keretében Magyar Imre ismert bajnokunk élete. Az ő feljegyzései alapján írta meg a könyvet Györfy-Villám András, feldolgozva az iskolalovaglás magyarországi történetét is.

A mai értelemben vett díjlovaglás — ami tulajdonképpen a ló idomfittsági vizsgája — Magyarországon a múlt század második felében alakult ki. Maga a díjlovaglás elnevezés onnan származik, hogy a versenyek kezdetben az uralkodó I. Ferenc József tiszteletdíjért folytak. Az első mérkőzést 1873-ban Pozsonyban rendezték meg, katonai keretek között. A következő évek találkozónak színhelye Bécs. Budapesten csak jóval később, 1894. május 11-én tartották az első versenyt az OMGE rendezésében. A díjlovaglás az olimpián először 1912-ben szerepelt Stockholmban, de még a következőn, 1920-ban Antwerpenben is szabadon választott gyakorlatot mutattak be.

A korszerű programlovaglás olimpián először 1924-ben, Párizsban szerepelt. Ezután alakult meg a Magyar Lovassport Egyesületek Országos Szövetsége, s a következő év már magyar sikereket is hozott. Bécsben Pados Gusztáv Bandi nevű lovával B kategóriában és a *Berlini Nagydíjban* első lett. Igen népszerűvé vált hazánkban is a díjlovaglás, sok versenyt rendeztek, és 1927-ben ismét magyar lovas nyerte a hagyományos bécsi viadalt, ezúttal Solz Dezső.

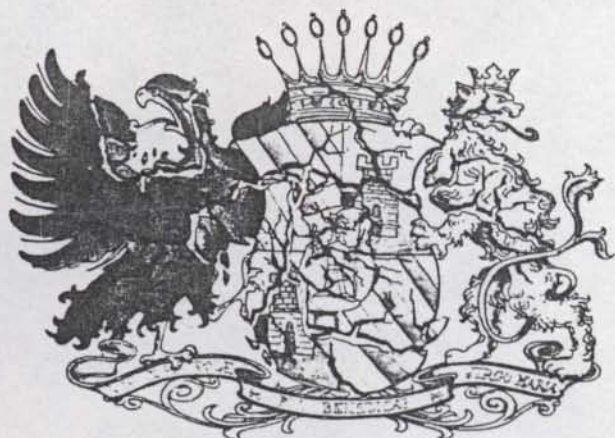
Az olimpiai program bevezetése a szabályok további korszerűsítését hozta, és az 1932-es évad már az olimpiai felkészülés jegyében zájlott. Az 1936-os berlini olimpián a magyar csapat a középmezőnyben végzett, 11 induló között a 6. helyen. A siker nagy lendületet adott a hazai versenyeknek.

Felteszi a szerző a kérdést: mi az iskolalovaglás? Sport vagy művészet? A válasz: mindkettő. Az iskolalovaglás egy bizonyos szintet elérve művészetté válik. A mozdulatok harmóniája, a mozgás lendülete, üteme, a ló és lovas tökéletes egysége különleges élményt nyújt lovasnak és nézőnek egyaránt.

A könyv, amely Magyar Imre egykori edző, versenyző és oktató naplója alapján íródott, kiváló szakmunka, mert tartalmazza a legmagasabb szintű kiképzési anyagot is. Közül ezenkívül nemzetközi díjlovagló programokat és megismerteti az olvasóval a hazai spanyol iskola eredményeit és programját. Az egyes gyakorlatokat fényképeken és rajzokon szemlélteti. Mindent összevetve: lovasok és edzők egyaránt sok haszonnal forgathatják a könyvet.

(I. s.)

ÖSSZETÖRT CÍMEREK

A MAGYAR ARISZTOKRÁCIA SORSA
ÉS AZ 1945 UTÁNI MEGPRÓBÁLTATÁSOK

20. LEVADE IN HAND
LEVADE EN MAIN
LEVADE AN DER HAND

Eszenyi László ; TRIANONI NEMZEDÉK , -e. könyvét (422 oldal) 1989-ben adta ki, melynek ajánló sorai így szólnak; " Legyen ez az írás koszorú a II. világháborúban elesett Ismeretlen Magyar Katona sírján. -A dömsödi karhatalmi kirendeltségében az ottani csendőrparancsnokról(alhadnagy) igen szépen ír a 108-110 oldalon, majd ezzel zárja le ezt a részt;" A csendőrségnek igen nagy tekintélye volt az egész országban, de azt nem a vádlottak szadista kinzásával alapította meg. A csendőrök a nép fiai voltak, ismerték népüket, nagyon hamar megállapították, hol kell keresni a bűnöst. Ez volt sikeres működésük alapja." -

.....
Levél részlet; -" Úgyesen összeállított, kifogástalan magyarsággal írt közlőny, melynek fenn kell maradnia. Mellékelem \$ 20.00-re kiállított csekkeket szerény hozzájárulásomként. Tudom, hogy nagyon sok munkát teszel bele, mi, bajtársaid legalább a papíreanyag beszerzésében legyünk segítségedre." -
" Bele tudom helyezni magam a kínos helyzetébe. Nekem az első ezred parancsnokom Paravicini Jenő volt, amilyen Latorzay-féle, de még nála is hírhedtebb. Nagyon jót derültem leleményes megoldásodon." -

.....
Kassáról érkezett levélből; "A mult esztendő vége és az ezidei ismét reménytel töltenek el minket minden vonalon. Bár ezidőszereint még semmi változást nem érzünk, a konszolidációval, azaz a nagy örömmem után ismét előjönnek a régi sebek; a féltékenység, sovinizmus stb. Dehát én optimista vagyok, - mindig is azok voltunk, -külömben hogy lehetett volna kibírni itt az életet. Dr. Duray Miklós új mozgalmat indít "Együttélés" néven, melyre természetesen mi is beküldjük a csatlakozási nyilatkozatunkat. Hiszen itt oly sokan félnek minden változástól, dehát itt nálunk már 45 év előtt megtörtént a hatóságok részéről az, ami Erdélyben 25 évvel ezelőtt kezdődött. Hivatalosan nagyon megcsappant a taglétszám... Na dehát sok mindenről csak személyesen lehetne beszélni, így tulságosan hosszadalmas lenne.".....

=====

A FLORIDAI BAJTÁRSI HIRADÓ megkezdte a nyolcadik évét. Ezt az áldozatos bajtársaknak lehet köszönni.
Adományok; 1989 évben; E.L. \$ 15.00, Dr. N.N. \$ 10.00, S.L.szds-\$ 3.00.-
1990 évben; Dr. K.S-ne \$ 10,00.
Az önkéntes adományokat köszöni a szerkesztőség.-

=====

Ez a szám lezárattott 1990, március 20-án.

=====

K E L L E M E S H U S V E T I U N E P E T
KIVÁNOK MINDEN BAJTÁRSAMNAK !

.....

Cím; Capt. Endre v. Tamáska de Baranch
2621 Woodgate Lane
Sarasota, FL. 34231. USA.

.....

Lapzárta után érkezett hír;
Szomorúan értesültünk arról, hogy 1990, március 22-én
L o v a s G y ö r g y bajtársunk
hirtelen elhunyt az osprey-i lakásán.- Béke poraira !

Elfelejtett magyar tudós.

=====

A magyar állam kommunista vezetősége valóban elfelejtkezett róla, de a még életben lévő kollégái és volt tanítványai szerte a nagy világban ma is csak megbecsüléssel emlékeznek erre a tudósra.

En a fényképét mindennap többször láthatom, hisz itt függ az iróasztalom mellett a falon egy tabló; M. Kir. Csendőrt Tisztképző Tanfolyam tanárai és hallgatói - 1939-1940 évben. - A tanárok között az egyetlen civil - Dr. Orsós Ferenc - egyetemi nyilvános rendes tanár.

Orsós professzort 1932-ben ismerhettem meg, amikor a debreceni M. Kir. gr. TISZA ISTVÁN Tudomány Egyetem hallgatója lettem a jogi fakultáson. De nekünk is kellett az orvosi fakultáson két szemesztert hallgatnunk. - Aztán 1939-ben újra hallgatója lettem Budapesten, mint csendőrtisztjelölt. Most már sokkal jobban tudtam értékelni érdekes és bölcs előadásait.

..... 1941-et irtunk. - Csapataink a németekkel együtt győztesen haladtak előre a szovjet területeken. A németek érték el Katyn környékét is. Ott értesültek arról, hogy a szovjet politikai rendőrség Katyn mellett 15.000 lengyel tisztet mészárolt le iszonyú kegyetlenséggel. - Nemzetközi bizottságot küldtek ki a helyszínre, amelynek vezetője Dr. Orsós Ferenc magyar professzor volt. Az exhumálás után jegyzőkönyvek és fényképek tömege készült el. Orsós professzor a legjobb tudása és lekiismerete szerint adott egy természettudományosan megalapozott szakvéleményt, hogy a kivégzöket a szovjétek emberei végezték el.

..... A háborút mi veszítettük el s győztes hadak nyugatról és keletről nyomultak be Európa testébe. - Orsós professzor sem várta meg a szovjet csapatokat, hanem nyugatra ment Németországba.

Ézután jött a hazug szovjet propaganda ahyag, hogy Katynban a németek mészárolták le a 15.000 lengyel tisztet, Lengyelország középosztályának egy igen nagy részét. A beryói nyugati győzők ezt a hazugságot el is fogadták. Stalinnek erre is nagy szüksége volt, hogy a nürnbergi tárgyalásokon ütőkártyaként a németek ellen ezt is felhasználhassa.

Igy került Orsós professzor is a "háborus bűnösök" listájára, mert meg mertte mondani az igazat.

A szolgálélelkű magyar kommunista kormány pedig 1949-ben, hogy rábirta moszkvai "urainak" még jobban kedvében járjon, Orsós professzort a Magyar

Tudományos Akadémia tagjai közül kizárta ezzel az indoklással;" hamis orvosi szakértői véleményt adott."- De érdekes, hogy a Finn Tudományos Akadémia nem követte a magyar kommunisták példáját. Ott továbbra is tag maradhatott.

1959-ben Mainzban mondta volt tanársegédjének, hogy nem volt hajlandó törvényszéki orvostannal foglalkozni, "ha a becsületos jó munkáért ez a jutalom."-Elutasította a számára felkínált törvényszéki orvostani katedrát és lett élete végéig a művészeti anatómia és rajztechnika docense a mainzi egyetemen. Katynról többé nem volt hajlandó beszélni.

1962 július 25-én hunyt el és a mainzi temetőben a "professzorok parcellájában" nyugszik. 50 év múlva beigazolódtott Orsós professzor szakvéleményének helyessége. Így 1989-ben Gorbacsov is kénytelen volt ezt elismerni, s bocsánatot is kért a lengyel néptől. De a németekről viszont elfelejtjezett s hasonlóképpen Orsós professzorról is. Pedig Stalin ezzel a hazugsággal "legalizálta" Kelet Lengyelország elrablását.

De nemcsak Gorbacsov, hanem a magyar otthoni vezetőség sem merte rehabilitálni tudós professzorunkat, pedig az 1949-es "nagytakarítást" már elkezdte rendezni.

Itt az ideje, hogy az új magyar kormány helyrehozza ezt a szégyent, amit kommunista elődei elkövettek. - Várjuk, hogy a Magyar Tudományos Akadémia megkövesse még holtában is Orsós professzort s újra tagjai közé iktassa. Mert Neki ott van bizony a helye.-

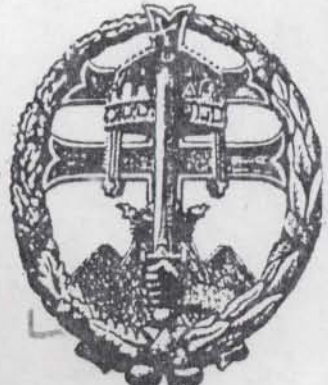
Ne keljen megérnünk azt a szégyent, hogy még a lengyelek is hamarabb koszorút helyezzenek a az elhunyt nagy magyar tudós sírjára, mint a magyarok.

/csend-őr-szem /

.....

Kelet és Nyugat közt.
=====
/1948.március 15./

Utálom , megvetem
a nékem idegen, szívtelen Nyugatot,
De az embertelen,
Konok és kegyetlen Keleté sem vagyok.
-
Hol a nap melege
izzik a szivekbe', én onnan sarjadok
Kelet és Nyugat közt
mint melomkö között régóta porladok.
-
De a tűz, amiben
eddig is edződtem, keménnyé faragott.
Kelet elindulhat,
Nyugat elpusztulhat, de én megmaradok.

- * - Baranchi Tamáska István -
/ Németország-Francia Zóna ./

A kerékpár küllőiről füstökben lógott a nehéz, agyagos sár és a lánc recsegett, aztán kicsusszott a kerék.

A katona hátratolta sapkáját elmázolta az izzadságot a homlokán és valamit morgott a foga közt, aztán vállára vette a kerékpárt és gyakorlatosan megindult a sáron át.

Ismerte jól az utat a faluig, csak éppen arra nem gondolt, hogy ezen a földuton napok óta hadseregek vonultak keresztül és felvágták a puha talajt, ami lekvárra dagadt a havas esőben.

Pedig legalább tíz kilométert nyer, ha erre keresztül tud menni.

Izzadva, nyögve cipelte a kerékpárt és a bakancsok dagasztották a sok helyt majd térdig érő latyakot.

Amikor a jegenye sort megpillantotta fellélekzett, őnnan már az áro mentén, a fűvön könnyebben el tud menni. A gerincén csorgott az izzadság, amikor a keményre ért és néhányszor odavagdosta a biciklit, hogy lehulljon a sár, tört egy akácfabotot és azzal is kikaparta a sárhányó alól. Aztán újra nyeregbe ült.

Az átázott, vizes fű keservesen nyöszörgött, de ezért a kerék, ha nem is könnyen, de gurult rajta.

Hamar elérte a vasuti sint. Itt aztán a két sín között kerekedett, majd kirázta az életét, de legalább: ha barangozva is a talpfákon, halad.

A kis kőhidnál letért a sinekről és nekivágott a pusztának toronyiránt. Innen már csak néhány kilométer. Hol tölta, hol meg cipelte a kerékpárt, közben mondogatta a felmenőit a szélnek, amely egész utján bármerre is fordult, mindig szembefujt, a hideg havasesőnek, amely arcát vöröstre paskolta, és a sárnak, amely rákapaszzkodott a kerekekre és húzta lefele.

Aztán egyszerre, mint a délibáb, a töltés után elébukkant Farkaspuszta. Lihegett a dombon és szemét körbejártatta a kis falun.

Egy éve nem látta.

Azóta, hogy Szolnokra behívták tíz-hetes póttartalékos kiképzésre és utána mindjárt vitték előbb Erdélybe, aztán Volócra. Itt látta először közelről a háborút, amikor a visszavert roham után, alig maradtak néhányan a szakaszból.

Egy év alatt sok minden történt.

A farkaspusztai tanítóból, aki annak idején a sorozáson alkalmatlan volt, sportszive miatt, most karpaszományos honvéd lett, aki már végig

verekedett néhány haláltusát és a Kárpátokból vonult vissza a bizonytalanságba.

Egy évvel ezelőtt elbucuzott a kis, két tantermes iskolától, ahová hosszú, állástalan budapesti élet után, végre sikerült bejutnia. Hat osztály fiú, meg lány, a keze alatt nevelődött. Egyszer aztán segítség is jött, Bajza kisasszony. Gizike átvette a lányokat és most már megosztva, jobban lehetett dolgozni, aztán az élet is valahogyan szebbre fordult, élni is jobban lehetett valahogyan és Gizikének szép kék szeme meg a bársnyos hangja, boldogabbá tette az életet egyszerre.

Sokat számolt Szabó Károly farkaspusztai állami tanító, amíg elhatározta, hogy feleségül veszi Bajza Gizikét a másik osztály állami tanítónőjét.

A kertben összedett egy nagy csokor őszirózsát, a gyerekeket is hazaengedte korábban és éppen idnálni akart, amikor a kézbesítő hozta a katonai behívót.

Az őszirózsa ott száradt el az asztalon és másnap reggel kis vulkánfiber kofferjével Szabó Károly tanító ur elindult Farkaspusztáról katonának.

Néhány tábori lapot is írt, de soha egy szóval sem hitegette Gizikét, ki tudja, hogyan alakul a háború, ki tudja visszajön-e még egyszer. Gizike szép, hosszú leveleket írt, világos kék papíroson gyöngybetűkkel. Beszámolt a gyerekekről. Most mint a két osztályt egyedül vezeti, elmondta hogy Végh Jóska a legjobb számtanista, Kis Marci ír a legszebben, Barabás Kató a legjobb szavaló, de soha egy szót nem írt arról, hogy szereti, vagy várja. Az osztály várja, a gyerekek várják, az iskola, a falu várja. Várjuk vissza tanító urat.

Mindig így írta; várjuk vissza a tanító urat és mindennap az egész osztály imádkozik hangosan, az előadás befejezése után, hogy Isten vezérelje vissza hozzánk a tanító urat...

A voloci erdőben, amikor véresen, piszkosan, ázottan a sárban fekvé, olvasta a levelet elérzékenyede tt. Azután még sokszor elolvasta.

Most, amikor vonultak vissza alig tíz kilométerre Farkaspusztától, a szolnoki kövesuton eltávozást kért, csak néhány órára. Az iskoláját akarta még egyszer megnézni. A század irnok biciklijén indult el és most ott állt a falu előtt.

Dobogott a szíve, amikor megállt az iskola kapuja előtt.

Az omladozó vakolatu épület homlokán az időjárás koptatta felírás; Farkaspusztai m.kir.áll.elemi népiskola.

Az iskola udvaron néhány katona sündörgött a mozgókonyhák körül az udvar teleszórva szalmával, a tanítóház előtt német teherautók és német katonák.

A bemeszelt abalakokon át kihallatszik az utcára Gizike hangja. Reszket a keze, amikor benyit az osztályba. Áll az ajtóban és valami ködön át látja, hogy a padokban felugrálnak a gyerekek, koppannak a csizmák, bakkancsok a padlón.

-Jé a tanító bácsi, örvendeznek a kislányok az első padsorokban önfeledten hangosan.

Gizike pirosan jön eléje.

Elfogódottan állt a piszkos, sáros, katonaruhában. Betöltte a kerékpárt is az osztályba, mert háboruban minden jószág könnyen elvész, aztán tíz perc szünetet adtak a gyerekeknek.

Ott ülnek a dobogon egymás mellett és előttük a nagy kékbe kötött iskolai napló.

-Az egyik osztályt át kellett adni a katonaságnak, itt most ugyan zsúfolva vannak, de nekem jobb, mert a két osztályban sok baj volt a fiukkal.

-Biztos a Sáska Andris, ugye, meg a Nagy Kovács Miska, ~~mindketten~~ rosszalkodnak...

Sok mindenről beszéltek.

Észre sem vették, a gyerekek hívás nélkül is visszajöttek az osztályba és csendben összefont karokkal hallgatnak.

Menni kell, éjszaka lesz mire utól éri a századot.

Krezte, hogy valamit kellene mondania Gizikének.

-... a maga kezében marad ez az iskola és ne feledje el Gizike, hogy ez nagy felelősség, magyar tanítónak lenni, ha egyszer visszajövök, idejövök vissza Farkaspusztára, addig is Isten áldja Gizike és ne feledje a maga kezében van, hogy milyen magyarok lesznek ezekből a gyerekekből...

Fogta a sáros kerékpárt és az ajtóból szólt valamit az osztályhoz.

- Szót fogadjatok a tanító kisasszonynak- és szemével a hatodikosok felé szurt, a fal melletti utolsó padokban- tanuljatok jól, mert nem szeretném, ha valaha is rossz hírért hallanám a farkaspusztai iskolának, Isten áldjon benneteket....

Akkor már remegett a hangja és nedves volt a szeme.
A lányok pityeregtek, a fiuk tágrameredt szemekkel nézték.
Aztán mintha valaki vezényelt volna, akárcsak régen az énekórákon
elkezdtek. Valahol hátul, a hatodikosok a fal mellett.

...Ezer esztendeje annak,
Hogy a magyarok itt laknak,
Most akarják, most akarják kiirtani,
De az Isten, a jó Isten nem engedi...

Szállt, harsogott az ének túl a falekon a katonák felfigyeltek.
Már messze kint taposta a kerékpár pedálját még mindig kuszott
utána gyerekek éneke.

...De az Isten, a jó Isten nem engedi...
Neki énekelték, bucsuzóul.

x x x

Szabó Károly néptanító, karpaszományos honvéd soha
többet nem ment vissza a farkaspusztai népiskolába, az egész század
ott vérzett el Székesfehérvár védelmében.

... Sok idő telt el azóta és nem hallottunk semmit a
farkaspusztai iskoláról, csak amikor a szabadságharc alatt,
két napig tartotta fel a szovjet páncélosokat a falu és a pusztító
harcban porráégett a farkaspusztai népiskola.

Mérton Ferenc; "Verekezés után."/1931/

vitéz Berenchi Tamáska Endre;

A k a p i t é l i s v a d .

.....

Taszival - igazi nevén Dr. Nagy Endrével még a Bőszörményi úti csendőrlaktányában összebarátkoztam. A Ludovika Akadémiára már így voltunk be. - Egyébként a Tasziló nevet én adtam neki arisztokratikus viselkedése miatt, ami aztán úgy ragadt, hogy az egész országban a tisztikar csak ezen a néven ismerte.

Amikor elérkezett a tavasz, Taszi már a budai hegyekbe ment a szalonka huzásokra Aladár bácsival szombat s vasárnaponként. Vagy pedig az üres késői délutánokon a Ludovika kertjében a fécánokat hivatgatja és a kis tavon a vadkacskát etetgeti. - Igazi, verbeli "stúsz" volt.

..... Tal voltunk az elméleti oktatásokon s az Akadémiát nyári gyakorlatokra helyezték ki. A békák Dutton és Várpalotán, a tüzerek Hajmásfőren, a huszár eksok Kádártán, míg a vegyes zászlóalj- így a csendőr osztály is - Veszprémben került elszállásolásra. A mi szállásunk szép helyen volt az egyik katolikus elemi iskolában a Séd viaduktjának közelében. Az udvarról pedig a várat láthattuk s amikor annak magas sziklafalaira tekintettem, elgondolkoztam, hogy Usubu ösömnek mégis sikerült azt bevenni három nap alatt 896-ban. Szép teljesítmény volt lovasok részéről. -

Kemény gyakorlatokkal teltek a hétköznapok. Osztálytisztünk, Bodur Gyula főhadnagy úr sulykolta belénk a harciaszellemet. Így a hétvéget kellett egy kis pihenésre, szórakozásra fordítani. Illyenkor a csendőr osztály tagjai is ki - ki kedve szerint csinált magának programot, Perlaki, Kulcsár, Sötönyi meg még ekkor is csak a szabályzatokat bújták. Budur Karcsi, Egry Gyuszi stársai szalonnasütésre mentek a Séd völgyébe. Voltak, akik csak pihentették fáradt testüket.

Nagy Taszi elhatározta, hogy Balatonedericsre megy el vadászni, míg mi ketten Szabó Karcival Balatonalmádit választottuk. A szombat ebédutáni vonattal már robogtunk is a Balaton felé. Almádban mi ketten Karcival kiszálltunk, míg Taszi utazott tovább célja felé.

Szombat délutánunk a balatoni strandon telt el kellemesen. Legeltettük szemeinket a szép barnára sült fehérnépen. Este Szoboszlai Ráczkánál vacsoráztunk, majd a nagy étterem felé vezetett utunk. Ott a teraszon, kerti növények között szép számú közönség szórakozott. Kinn a cigány huzta, míg a belső nagy teremben pedig jazz zenekar játszott a jó táncdalokat. A sok szép asszony és lány között hamar találtunk is táncpartnereket. Jól szórakoztunk s csak későn tértünk pihenésre.

..... Vasárnap reggel nagy villásreggelit ismét Szoboszlai Ráczkánál kaptunk. Szoboszlai Rácz Géza évfolyamtársunk volt Debrecenben az egyetemen. Együtt jogészködtünk annakidején. - A napi program a Balaton mellett telt el, fürdés, úszás, napozás, - igazi naplopásból állott.

Este már újra a nagy étteremben voltunk Karcival. Vacsora, beszélgetés, majd tánc, hisz már szombatról volt egy csomó hölgy ismerősünk.

Kezdett alkonyodni. A Balaton széléről, a nádesből kellemes békahangverseny hallatszott fel a teraszra, amikor a zenészek éppen szünetet tartottak. A vendégsereg is kezdett ritkulni. Az égen is sziporkázni kezdtek a csillagok. Már Berencsy képviselő felesége is elment két szép eledeő lányával. Így aztán Karcival átmentünk a Szebeszta-Zsák éjtszakai mulatóba. Ott is már kevesen voltak. Az egyik asztalnál megpillantottuk Bodur főhadnagy urat. Amikor ő is észrevett bennünket, intett parancsolólag, hogy uljünk asztalához. A parancs, az parancs. Odaültünk. Hármasban kezdtünk poharazgatni s ekkor került az ő nótájais, ekként;

Váhar a levelet ide s oda fujja,
Szegény katonának szomorú a sorsa.
Ha még piros élet, holnap fehér álom,
Ha sajnáld a csókot tőlem, rubintos virágom. -

L

Nóta, nota után következett. A zongorista kitarított, mert busás borraivalót kapott. Karcával izgatottam pillangattunk az óránkra, de az osztálytisztünk marasztott. Nem baj, ha az utolsó vonat is elmegy Veszprémbe. Van taxi is.

A veszprémi csendőrzárőr is hamarosan megjelent, hogy a zárórát ellenőrizze. Amikor meglátta, hogy egy csendőr főhadnagy és két kadét van az osztálnél, jelentkezett s elhagyta a bért. Lassan mi is fizettünk, illetve csak az osztálytisztünk, mert az ő vendégei voltunk. A taxiba vágódtunk s hamarosan már szállásunkon is voltunk. Veszprém városa már mélyen aludt.

.... A nap még fel sem jött a látóhatáron és a várnak is csak halvány körvonalait láthattuk az iskola udvaráról. A kegyetlen ébresztő gyorsan talpra állított bennünket. A csendőr osztály készen állott teljes harci felszerelésével.- A város még aludt. A macskaköveken jól hallatszott Bodur főhadnagy úr lova patkóinak csattogása.- A szakasparancsnok jelentését megtette s elindultunk a Séd völgye felé. Osztálytisztünk el-el kocogott a szakaszunk mellett s időnként szűros tekintettel pásztázott bennünket végig.

Taszi mellett meneteltem a sorban s megkérdeztem tőle, hogy milyen szerencsével járt a hétvégi vadászata?- Sajnos,- mondta,- vasárnap délután már alkonyodott, amikor egy nagy vadkanra rálótt. Nyomozására már nem volt ideje, mert sietnie kellett a vobához.- De a vadörnek meghagyta, kutassa fel a vadat s arról majd adjon jelentést....

Már meg is érkeztünk egy kisebb erdő széléhez. Ott Bodur főhadnagy úr közölte velünk, hogy a mai napon az "erdőn való éthetelést" fogjuk gyakorolni. Kijelölte az aznap szakasparancsnokot... Polgár Barna, Nagy Taszi és egy igen "potya" beosztást kaptunk. Az utóvéd szerepét kellett betöltenie egy huszárnak, egy trainnek és egy tüzörnek.....

A gyakorlat megkezdődött s mi hárman a bokrok védelmében "erősen" harcias helyzetet vettünk fel. Főleg a döntőkök szeme elől rejtettük el magunkat.- Nemspókára odakocogott osztálytisztünk s lóról szállva kiáltott;

" - Tamáska !- vegye át a lovamat és lovagolja le.-

Örömmel adtam át gyalogos felszerelésemet Polgár Barnának és Nagy Taszinek s már pattantam is a Terebes nyergébe.- Kis idő múlva már a gyeper erdei úton űgettem. Így az erdei harcban már nem is vehettem részt, aminek természetesen örültem.

.... Körülbelül déli egy óra után érkeztünk meg a veszprémi nagy szőlő udvarára. Ott a nagy vadgesztenye fák alatt voltak a hosszú terített asztalok. Itt étkezett a ludovikás vegyes zászlóalj. Az udvar sarkában egy születli volt, vadszöllővel befuttatva. Ez a zászlóalj tisztikérének, osztálytisztjeinknek volt az étkező helye Haránth őrnagy úr fővezérsége alatt.

Éppen a jó gözölgő húslevest tálahták, amikor láttam, hogy egy táviratkihordó érkezett meg. Kerékpárját a fal mellé támasztotta s elindult a születli felé. A megkérdezett pincér irányította ode.- Először Fogarasi Szabó főhadnagy jött ki, majd amikor eltűnt, a lépcsőnél Bodur főhadnagy urunk jelent meg. Átvéve a táviratot, nagy szemeket meresztett. Majd bölény hangján elkiáltotta magát.

- Tamáska !- hozzám !.-

Lecsaptam a kanalamat s már rohantam is hozzá. Ő a táviratot mutatta nekem s megkérdezte ;

- Mi ez ?-

Olvasni keztem... Ludovikás Csendőrosztály- Veszprém- Nagy Szálló;- A kapitális vad meg van. stop.- Agyara 12 centiméter -stop.- Vadász köszöntéssel és tisztelettel; stop- Kövacs vadör.-

Jelentettem, hogy előző napon Nagy Taszi Balatonedericsen volt vadkanra vadászni. Miután meglátta a kapitális kant, már nem tudott utána

menni, mert a vonathoz kellett rohennie. De parancsban adta a vadőrnek, hogy kutassa fel a vadat és tegyen erről jelentést.-

Bodur Gyula főhadnagy úr mosolygott, - amit ritkán csinált- s mondta, hogy adjam át a táviratot Taszinek az ő gratulációjával együtt.- Az esztelenül ünnepeltük a "stüszii vadászt" s mondtuk, hogy erre a sód völgyi csárdában majd áldomást is kell innunk. Taszi örömtől sugárzó arccal ezt is megígérte.

.....

Aztán sok- sok esztendő lepergett az idő homokóráján s Taszi barátom híres afrikai vadász lett a Kilimandzsáró tövében Tanzániában. Ott ültötte fel végleges tanyáját, hogy egész életét csak a vadászatnak szentelje. Majd egy pár éve pedig Balatonedericsen egy afrikai vadász múzeumot alapított, amit most a magyarok csudálhatnak.-

Nagy Taszi autogrammot ad Pékáry Pista feleségének. /1989/

.. .. .

Högyan is írtróla a "CSENDŐR TAGLÓ"-ban Halmay Gyurka 1940-évben. Lássuk itt alább;-

A balatonedericsi Afrikai Vadász muzeum bejárata.-Alapította Dr. Nagy Endre barátom és volt évfolyamtársam.-

" Most egy délceg termet, merev göröfi fajta,
Katoná s civil mez csodásan áll rajta.
Kék vér csörgedez a teste minden táján,
A Teleki teret megtalálod ágyán.
Párforsz nyekkendőben aludja ki álmát,
Tattersaalban edzi karcsvé alakját.
Remegő a hangja, amikor trillázik,
Taszi mód ebédel s kézből vacsorázik.
Balatonzugbutzki Nagy Endre a neve,
Alapítáls vadra irányul a heve."-

Aki azt várja, hogy Británia lányainak testvéréről lesz szó, csalódni fog, -de megérdemli, mert tudni illik, hogy Veszprémben is voltak Angolkisasszonyok. -- Voltak bizony, méghozzá a póstával szemben és a püspökkertre nézve.

Hadd mutassam hát be e történet főszereplőit: Gyimesi Mária, a vasszigorú zárdafőnöknő, -Gombos Antal, a piarista gimnázium igazgatója, akit ismeretlen okokból "fatökünek" tituláltak a diákok, -egy kicsit szeplős, de nagyon széke kislány, a boka tulajdonosa, -és egy kamasz, hatodikos gimnazista, /én/

A kialakult rendszer az volt, hogy a hétköznapok reggeli hét órájás miséjét a piarista papok mondták, a vasárnapi "szagosat" meg egy a püspökség kanonokai közül. -- Fatöküre szombatoként került sor, s, hogy miért épp engem választott minisztrálásának, azt csak a deukció alkalmazásával, később sütöttem ki. Gombos igazgató nem tanított az osztályokban, így véleményét osztályfőnököm szolgáltattott, aki minden csütörtök délután két óra hosszat kisüstözött szüleim házában. -A zárdai minisztrálás előfeltétele "ártatlan előélet" és "vastagbetűs" bizonyítvány volt. Hogy "vastagbetűs" voltam, arra vannak tanuim. -A lényeg az, hogy bejutottam a zárdába.

Mielőtt ezt a témát elhagyom, melankóliával állapítom meg, hogy a kezdetbeli rövid "ártatlanság" a vége felé milyen hosszú-hosszu "ártalmatlansággal" végződik.

node gyerünk minisztrálni. -A lépcsőima, a nagy misekönyv cipelése, a bebiflázott latin szavak mind-mind kismiska, gyerekjáték, de amikor a pap elkezdi aszentbeszédet, s szegény olárszolgának szembe kell fordulni a nívoknal, az már megint más. -Az első padosorban nyolc apáca, mögöttük vagy nyolcvan kislány. Kicsi, nagy, dundi, poszka, széke, barna, vörös, fekete/haj/ s bár mindegyik viselt valami főkötőszerű pártaságot, mindnek kilógott egy-két tincse. -- Micsoda kin, gyötrellem, latni őket, de nem nézni rájuk! Micsoda szorongó, zsibongó hascsikafó érzés, mintha azok a bazsarózsás kicsi kacsók jól gyomorszájon vágta volna. Gyönyörködni, szemezni? -dőre gondolat, Gyimesi főnöknő még lenajtott fejjel is lát. Hiszem, hogy szemüvegére egy srég tükör volt szerelve, mert tekintete, mint géppisztoly gurulata /geller/ pásztázott.

No, hála Istennek vége a prédikációnak. Verjetez agyon, ha egy mondatra is emlékszem. --- Urfelmutatás, majd áldozás. Szüzek, hajadonok, a kis kápolnában a bűnnek még fuvalatszerű árnya sem lebegett. -De lebegett más! A szoknya! A növendékek ugyanis fehér bluzt és sötétkék hosszú szoknyát viseltek. -- Bizony-bizony mondom nektek, nehéz illendően letérgyelni szoknyával. Annak technikája van s a kivitel a következő kategóriákat eredményezi: a/-semmi se látszik, b/sarok látszik, c/boka látszik, d/lábszár villog, e/térgy látszik, de csak annak, aki olyan pimasz, hogy nézi!

Mivel irásom címe a bokára szorított, ime itt a bokakirálynő választás eredménye: Győztes a "kicsit szeplős, de nagyon széke lány".

Erzem és tudom, hogy jelen jeles folyóirat bőkezű előfizetői várják a történet folytatását. Meg is érdemlik.

A lányok kimenője vasárnap délután volt. Heteken át figyeltem a püspökkertből, hogy ki, mikor, hova viszi ki az én Bokámat. Mindig ugyanaz a pár, jólöltözött férfi, alig szeplős, de még mindig széke fiatal asszony, -nyilván Bokakirálynőm szülei, -vitték lányukat egyenest az Elit kávéház cukrázdájába. -- Következő vasárnap már a cukrázdában vártam őket. Jöttek. Bár bátorságom inámba volt szállva, ott maradtam, hátat fordítva védve inkognitómat.

Következő lépést hetek óta sulykoltam. -Flegmán odalépek asztalukhoz és udvarias, de leereszkedő hangon mondom: "Hát Gyimesi nem szolgál fagyit a zárdában?" -- Megindultam, de földbe gyökerezett a lábam: Egy cingárlábu egyenruhás pacák, gyalázatosan szűk nadrágban, valami csillagfélével a gallérján közeledett asztaluk felé, s én Bokám repült feléje. -Belekarolva abba a tisztféle pojácába mellémérve kacérkodva megjegyezte: "Ézt a kisfiut ismerem, nálunk minisztrál a zárdában." ----- Mondjam tovább? Minek! Most már tudjátok miért lettem katonatiszt. ----- Gazsi.

O t v e n é v e t ö r t é n t .
=====

Az elméleti és gyakorlati nagy vizsgákon már túl voltam.- vitéz Torzssay Lénárd ezredes, a budapesti I. Csendörkerület parancsnoka, Szilády Gyula alezredes, a gödöllői Osztály parancsnoka és Juhász Béla százados, jászberényi Szárnyparancsnoka előtt kellett kivágnom a rezet, hogy alkalmas vagyok csendörtisztnak.

Miután ezen az igen kemény vizsgán túlestem,- délelőttünkint a szárnyirodában tettem- vettem, a délutánom még szabad volt, amit leginkább lovaglással és strandolással töltöttem.

De volt valami a levegőben,-hiszen 1940 nyarán voltunk.- Erdély ellen már megkezdődött a felkészülés.

... Eppen a tiszti tenispályák melletti réten lovagoltam iskolát a nyílt terepen. A vasderes Kerecsenyt izasztottam, az meg engem.- Láttam már mesziről, hogy Sándor,-az udvaros fiu-kipirulva rohan felém. Megállítottam a Kerecseny. Sándor pedig jelentette;-

lentette;-

-Harapród Úr !- (sohasem tudta kimondeni, hogy hadapród)- Duke alhadnagy úr azt üzeni,-fontos ügyben tessék azonnal a laktanyába jönni!- Ügetésbe vettem a lovamat s rövid idő alatt már a laktanya udvarán voltam.- Az öreg Sándor lápoló átvéve lovamat, már siettem is a szárnyirodába.

Duke alhadnagy nagy izgalommal nyugtatta át a távmondatot.-

-Szárnyparancsnokság- Jászberény.-

-Tamáska hadapród azonnal vonuljon be Budapestre a Csendörtiszti

-Tanfolyamhoz.-

vitéz Szabadhegyi ezredes sk. -

Renézttem Duke alhadnagyre, aki huncutul s mosolyogva azt mondta;-

- Az erdélyi dolgok miatt biztosan előbb lesz a hadnagyavatás!-

Szobámba térve összecsomagoltam s mivel csak másnap reggel volt vonatom, vacsora után benéztem a Lehel étterembe. Egy pár ismerőssel találkoztam is. A cigánnyal pedig egy pár nótát eljétszattam. Többek között, hogy - "Messzi van a nyíregyházi kezesárnya... " Így búcsuztam Jászberénytől.

Másnap a korai délelőtti órákban a Böszörményi úti Csendörlakatnyában voltam.- Az én szobámban- ahol 11-en laktunk,már mindenki ott volt. Láttam, hogy a fogasokon a szép aranycsillagos hadnagyi zubbonyok függenek. A kardokon csillogó arany tisztibojt.A csizmák tükörfényesen sorakoznak. Az égyakon tollforgós vadászkalapok s mellettük vakító fehér szarvasbőr keztyük fekszenek.

Azzal fogadtak cimboráim, hogy mihelyt az utolsó évfolyamtársunk is befut, megtörténik a hadnagyavatás.- Most már én is izgalommal vártam a többieket. Két nap múlva Felsővisóról megjött Mezerényi Jenőke is. Ő volt a legutolsó.

Egy-két próbát csináltunk, hogy az ünnepség úgy menjen, mint a karkacsapás.-

Julius 9.-re óbredtünk.- Feszült rajtunk a csendörhadnagyi zubbony. A napra lehetett nézni, de a csizmáinkra nem.

Mivel esőre számítottak, a fedeles lovarda volt feldíszítve az ünnepség számára. - Ez nekem, mint lovas embernek még nagyobb örömet jelentett.- A fűbészhomok szépen elgereblyézve. A falakon zászlók, címerek és tölgyfafelevél koszorúk.- A fedelesben szinte templomi csend honolt.-

.... Elérkezett a nagy pillanat.- Hármas sorban álltunk vonalban. A jobb szárnyon az osztályelsők. Tőle jobbra a Tiszti Tanfolyam tisztikara és tapári kare, -élen vitéz Szabadhegyi ezredes úrral.- Szemben a magas vendégek és a közönség részére széksorok.

Egymásután érkeztek a legmagasabb előljárók; a Honvédelmi Miniszter, aki a Kormányzó Urunkat is képviselte, A Belügyminiszter, A Csendőrség Felügyelője, a Ludovika parancsnoka vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc tábornok- aki egy even keresztül volt az Alma Materben parancsnokunk-, a budapesti I. Csendőrkörlet tisztikara. Honvéd és csendőrtisztek vegyesen s azok a hozzátartozók, akiket lehetett értesíteni .

Elhangzott a diszbeszéd.- Eskükhöz tartott kézzel mondtuk el a Honvéd és Csendőr esküt. Majd pedig kardot rántottunk és a "Házaért mind haláláig! ősi jelszavunkat harsogta el harmincyolc tobor. Kardjainkat pedig összezsáptuk, hogy megmaradjon az avatási csorba rajts.- Jól emlékszem, hogy én a Nagy Tiszi kardjával csaptam össze kardomat úgy, hogy az övé kiperdült a kezéből s előttünk a fűrészpörbe fűródva állott meg s egy kis ideig ott lengett.-

Az avatás feletjethetetlen volt s marad egész életemre. Azt bizony csak az tudja megérteni, aki egy ilyen felemelő aktusban részt vehetett....

Avatás után még utóljára felmentünk a tantermünkbe s ott vitéz Szabadhegyi ezredes úr olvasta fel, hogy Honvédelmi Miniszter kib s hová helyezett, ahová másnap már be is vonultunk.-

Ez történt ötven évvel ezelőtt.....

Az évek teltek s a 38 hadnagyból százados lett.- Szerteszórva országunkban teljesítettük szolgálatainkat.

Tanfolyamunknak 70 %-a volt hadművelési területen. Hadifogságba is sorban kerültek mind Nyugaton, mint Keleten. Csak a voronyezsi hadifogoly táborban nyolc volt az évfolyamból. Ezek közül kettőt a szovjet 25 évre ítélték el, de akit hazaszállítottak szintén éveket töltöttek a magyar kommunista börtöneiben.- A mi kettős hajtókánk "vörös posztó" volt az "új urak" szemében.- Aki megszabadult, az is csak igen szerény keretek között tengette életét. A nyugatiak legtöbbje haza sem jött.-

Egy otthonról kijött bajtársunk beszélt 1990-ben, hogy bár vannak ott ma már változások, de az a szó, hogy "csendő" még ma is tabu.-

Az élet szétszórt bennünket s mindenki úgy helyezkedett el, ahogy a körülménye megengedte.- Hogy mi is lettek az egykori daliás csendőrhadnagykökből, álljon itt egy nem teljes kimutatás;

Hadnagyavatás 1940
július 9.-én

-Ref. lelkes, egyetemi tanár, mérnök, könyvtáros, festő-és szobrászművész, állami tisztviselő, vállalati vezető, műszaki rajzoló, színházi díszlet tervező, magán vállalkozó, elektromos szakember, golf Klub vezető, kereskedő, rendőrezredes (otthon Magyarországon) és még a legfontosabb emberünk, zoológus, afrikai nagy vadász, s még ki tudja megmondani, hogy ki is és hogyan kereste kenyerét az új életében.-

- Az emlékezés zászlaját meg kell hajtanunk Dr. S ó t o n y i Jenő százados évfolyamtársunk előtt, akit a kommunisták 1962-ben halálra ítélték és ki is végeztek.-

Emlékezzünk Bajtársak !- akik még életben vagyunk és gondoljunk azokra, akik már a Hádak Utján menetelnek a többi hős bajtárs között.-

A mi életünket csendőrs jelszavunk szobta meg ;

- HÍVEN, BECSÜLETTEL, VITÉZÜL ! -

* -1940,julius 9.-1990, julius 9.- *

/ krónikás/

... ..

Mondókámat végzem lantom is kimerült,
A vidám mókában tollam elnehezült.
Nemsokára eljön avatásunk napja,
S kiki megérdemelt jutalmát megkapja.
Hogyha fétyol borul majd a szép időkre,
S a homlokunk szeléd hosszú mély redőkbe,-
Gondoljatok vissza e vidám strófákra,
S emlékezzetek majd Helmay Gyurkára.-

..... / Dr. Helmay György- 1940./

+++++

Bajtársi hírek ;

Társadalmi események ;

.....

.....

A jég megtört...

Örömmel vettük tudomásul, hogy Dr. Fűry Hajos bajtársunk és barátunk neves írónk-meghívást kapott Budapestre. Heza is utazott, mert otthon Magyarországon öt regényét fogják kinyomtatni a "kaland regények" sorozatban. Az első lesz a "A pelikánok este hazatérnek."

- Baráti szeretettel gratulálunk Hajos ! -

A Sarasotai KOSSUTH KLUB májusi összejövetelét 27-

én, "Hősök vasárnapján" tartotta.- Dr. Fűry Hajosné elnök köszöntötte a klub tagjait és a vendégeket, majd a magyar anyákról és nagyanyákról emlékezett meg. Beleszótt a beszédébe a magyar történelem nagy magyar asszonyait is.

A hősök-napi ünnepi beszédet vitéz Baranchi Tamáska Endre tb. vitézi székkapitány mondotta. Mint a legutóbbi idők hőseit, Nt. Tökés László temesvári ref. lelkeszt hozta fel szép példának.-

Dr. Szép Gáspár, Dr. Köpeczi Botz Mihály és Pattantyus Magda szavalataikkal, míg Arvay György pedig ének-számával gazdagította az ünnepi műsort.

Sarasota magyarsága szép létszámmal jelent meg ez alkalommal is.-

A Sarasotai Genealogical Society meghívására- mint vendég előadó apr. 21.-én vitéz Baranchi Tamáska Endre- a Szt. László és a Szt. György Lovagrendek heraldikusa és genealogusa tartott előadást. A címe,-

"Magyar genealogia- magyar öskutatás" volt.- Az előadót: ifj. Apáthy Hős ló mutatta be, aki egy történelmi és földrajzi ismertetést is adott Magyarországról s a mostaniról is.- Hasonlóképpen egy szép magyar tárgytárlást is rendezett ez alkalomból.

Az összejövetelen kb. száz főnyi közönség volt s a bemutatott családfák közül a legnagyobb érdeklődést a Washington György magyar őseiről szerkesztett keltette.-

1940. júliusában nemcsak a Böszörményi úti laktanyában, hanem a M. Kir. "Bolyay" Katonai Akadémián is avattak 15 csendőrhadnagyot.- Ezek között volt a későbbi lovas barátom, Pekéry István is, akivel aztán egy darabig a nyíregyházi Csendőr Osztálynak együtt is szolgáltunk.

Ez az évfolyam "mini" találkozóként rendezett Fredericksburgban (Virginia, USA), ahol hárman tudtak összejönni a Pekéry Fista házában, hogy emlékezzenek a 50. évfordulóra. NB; Engem meg telefonon hívtak fel s így pár szót tudtunk váltani.-

XXXXXX

Bodur Gyula szkv. m. kir. csendőrszázados,- aki több csendőr évfolyamnak volt kiképző tisztja- Argentínából a "lelesége által irtan ezt üzente;-

- " Ott lesz... lélekben a találkozon, - emlékezni és köszönetet mondani Magának és a többi Bajtársaknak!"- (1990, jun.4.)-

Az 1935-ben avatott ludovikás évfolyam az 55 éves évforduló alkalmával Bregenz-ben (Európa, Németország.) találkozóként rendezett, ahol 11-en jelentek meg. (Kanada, USA, Németország és öten Magyarországról.)

.....

NOBLESSE OBLIGE - A Magyar Nemesi Szövetség, amelyet 1973-ban Németországban, Kölnben alapítottak, új elnököt választott; nemes Dálnoki Nagy Sándor Johannita lovagot.- Első díszelnöke a Szövetségnek vitéz nemes kisbaronaki Parkas vezérezredes, a Vitézi Rend III. Főkapitánya volt a jelenlegi Protoktóra; vitéz József- Arpád m.kir. herceg, a Vitézi Rend IV. Főkapitánya.-

A nevezett Szövetség az egyetlen "legitim" szervezet a külföldön, melyet a nemzetközi lovagrendek/ Máltai, Johannita, Szent Lázár./ elismernek s az ujonnan megalakult magyarországi Heraldikai és Genealogiai Társaság / Budapest/ is.

Jelenlegi székhelye; Aachen (Ny. Németország /.-A Szövetségnek elég szép archivuma is van.

A Szövetségnek tagjai (rendes) lehetnek a "kétségtelen" magyar nemesek és főnemesek, tekintet nélkül arra, hogy melyik országban élnek s jelenleg milyen állampolgárok.

"Tiszteletbeli" tagok lehetnek,- a Magyar Vitézi Rend" nem nemes tagjai, valamint a nem magyar származású- külföldi nemesek,- főnemesek.

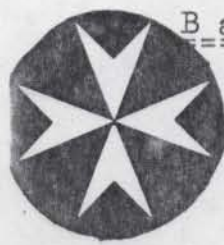
A felvételi díj; (egy alkalommal fizetendő); 50 DM., az évi díj 36 DM. A felvétel ügyében a következő címre kell írni;

Ungarischer Adelsverband e.V. (Köln)
Oligsbendengasse 11.
D- 5700 Bad Aachen. - W. Germany.-

.....

B a l t i m o r e i e m l é k e k .

A Johannita Lovagrend , USA és kanadai német "subcomanndery"- je 1990, ápr. 27. 28 és 29-én lovagi napokat rendezett, melyre a Rend Urmestere,- Vilmos- Károly porosz.kir. herceg megér-

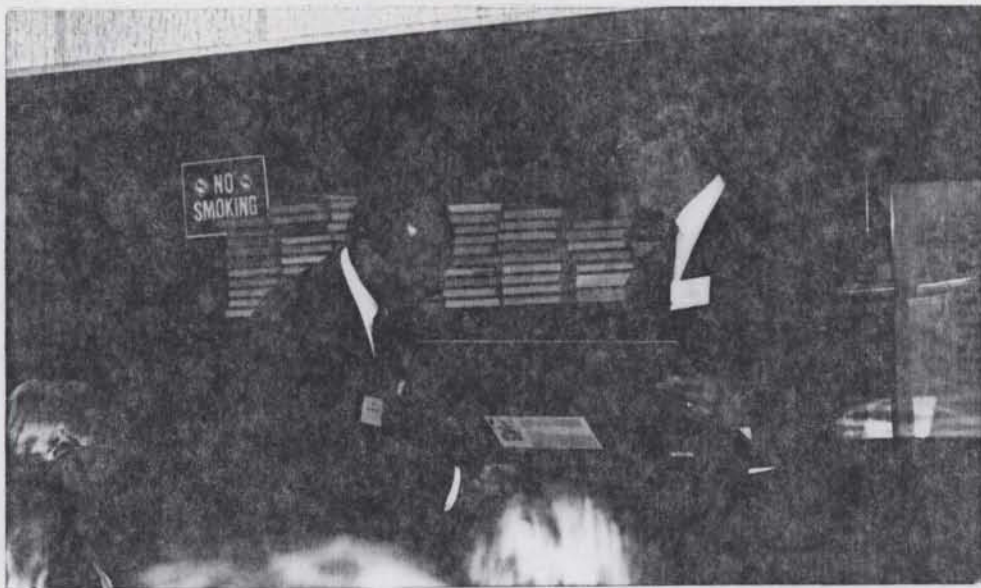

kezett Németországból.-

..... 27-én a repülőgépem 5.59-kor érkezett meg a baltimorei repülőterre s így a péntek esti "informal" vacsorán nem tudtam idejében megjelenni, mert az 6 órakor kezdődött.-Beérve a szállóba, mégis hamar átöltöztem s a Zion egyház nagy termében majdnem egy órai késéssel ott voltam. Négy asztalnál ültek, kisse félhomályban. Már éppen a "feketésnél" és a sütéményeknél (igazi európai torták.) tartottak.- Hámos Ottó barátom midjárt körbe is vezetett s így üdvözöltem az ott levőket.- Az Úrmester felismert, pedig vagy húsz éve már nem találkoztam vele.- Kellemes beszélgetéssel telt el az este.Majd átvonultunk a szállóba, amelynek két emeletét csak Johannita lovagok töltötték meg.- Bekukkantottam az étterembe s mivel enni nem akartam, így a bárba irányított az egyik pincér.- Ott a félhomályban az egyik asztalnál az Úrmester ült Oszkár fiával.- Köszöntöttem őket, mire az Úrmester asztalukhoz invitált.

Így aztán hármasban kezdtünk diskurálni, Az Úrmester nagy lelkesedéssel beszélt erdélyi útjáról, ugyanis három nagy teherautó gyógyszer és élelmiszer szállítmányt küldött oda a Johannita Rend, azt kísérte el egyik fiával.- A magyarokról és németekről lelkesedve beszélt, de nem úgy az olahokról. Kolozsvárt Tökés László ref. lelkész apját is felkereste.-Ez is egy külön élmény volt,- mint mondta. Sok mindenről tárgyaltunk, majd az Úrmester nyugovóra tért.Készült a másnapi szereplésére.- En Oszkár herceggel még maradtam s megismételve a "wisky - szódával" tovább beszélgettünk. Még Dr. Habsburg Ottó is témakörünkbe került. Egyebként Oszkár a történelemben nagy jártasságot mutatotts megkérdezve, hogy mibek is készül, mondta, hogy "históriából" most fogja megkapni a doktorátust.-

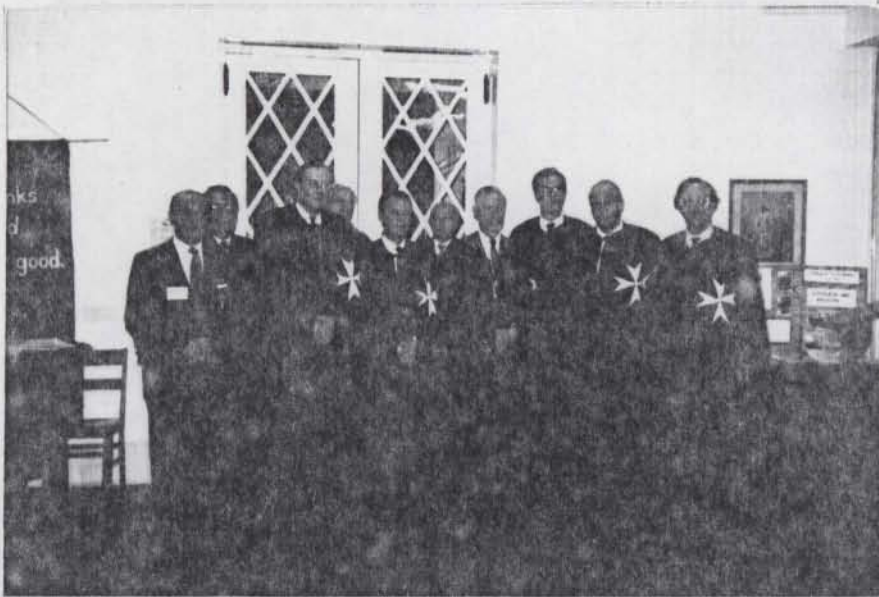
.... Másnap szombaton kezdődött a hivatalos program.-Ezek mind a Zion német lutheránus Egyház termeiben folytak le. Itt a kerekasztal konferencia befejeztével nyújtottam át ajándékomat az Úrmesternek, ami meglepetés is volt. Az egy festmény volt(squarell), amely a szerencsi Rákóczi várkastélyt ábrázolja/ NB. az a XIII századig a Johanniták monostora volt./ A meglepetésszerű és szép ajándékot nagy örömmel vette át s köszönte meg Úrmesterünk.

Az ajándék festményt átveszi és megköszöni az
Úrmester

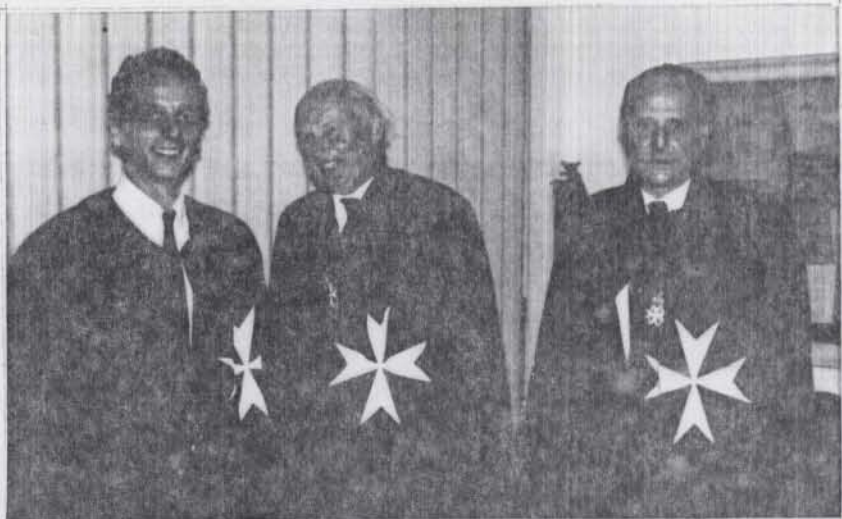
Ebéd után újra hivatalos dolgokkal telt el az időnk., majd 4.30 kor a lovagok köpenyeiket vették magukra s így kettős sorban vonultunk be a templomba. Itt Nt. Dr. Vitéz Ferenc ref. püspök helyettes Jöhammita lovagot az Ürmester " jogi lovagga ütötte.- Valóban "ütötte", mert én a második sorból igen jól láthattam, hogy a hatalmas pallos pengője a három ütés alatt jól meghajlott Vitéz Feri vállán. - A templomot Jöhammita zász Lók díszítették s az oltártól is egy függött alá, míg a hatalmas pallos pedig a feszület előtt feküdt.- A 38 lovag a két első sort foglalta el, míg az Ürmester egy hatalmas trónuszerű széken az oltár mellettült s két oldalt alacsonyabb széken két kommandátor. A szertartás felemelő volt -

Utána az egyik teremben cock-tail party volt a lovagok hölgy hozzátartozóival együtt, majd felsétáltunk az Adlersaalba, amely hatalmas goth ablakeivel, oldalt szép faberakásos fallal, igazi lovagterem volt.- A asztalok / 11 / szépen gyertyával s virággal díszítve várták az ünneplőket. A díszvacsora vagy nyolc pohárköszöntővel kezdődött s utána szolgálták fel a kitűnő vacsorát. Itt csak Hámosné volt az asztalunknál magyar s ott volt Freiherr von Marschall német repülő ezredes, akivel már péntek este igen össze barátkoztam.- Késő este volt, közel az éjfélhez, mire esztelt bontott az Ürmester.

A Jöhammita lovagok egy része a templomba indulás előtt. Középen az Ürmester.

Belről Oszkár herceg az Ürmester legfiatalabb fia. Ő volt a kardhordozó, - mint legfiatalabb.-

Másnap - vasárnap újra díszben várt bennünket a Zion lutheránus templom. A szertartás német nyelven folyt. Beszölt Ft. Dr. Harsányi András ref. püspök, a Rend káplánja, tb. kommandátor, majd a Zion Egyház lelkesze Rev. Siegfried Otto, aki szintén Johannita lovag. Ezen a vasárnapi Istentiszteleten már a gyülekezet is jelen volt. Már mindenki a templomban volt, amikor középen a fanfárok megszólalása közben vonult be a 38 lovag, élen az Ürmesterrel. Az orgonista pedig a Strauss; Johannita Indulót intonálta.

Az Ürmester ez alkalommal három német Lovagnak akasztotta nyakába az "Ehrenkreutz"ot, majd miután ezek helyükre mentek, az oltár lépcsőjére öt német lovagjelölt térdelt le. Ezeket iktatta be a Rendbe az Ürmester, mielőtt a két kommandátor a vállukra terítette a köpenyt és a gomlyukjelvényt feltűzte nekik. - Utána kezdődött az Ürvacsora. Először a lovagok, németek és a magyarok, majd pedig az angol Szent János lovagok küldöttsége. A Máltaiak addig a padban maradtak. - Eztután következett az egyház gyülekezete.

Az Istentisztelet után volt villásreggeli az egyház tagjaival együtt, ahol az Ürmester szívesen beszélgetett el az egyház tagjaival is. - Bár az egyházat 135 éve alapították, de mégis minden német nyelven folyt s elég sokan - főleg a nők - viseltek német népviseleti ruhát.

Itt történt a búcsuzkodás, akik már innen vették hazafelé az irányt. A szállóban már csak három asztalnál ebédeltünk, az egyik asztalnál az Ürmester, Üszkár fiával. Mivel ő indult leghamarabb, mi is búcsuztunk tőle. Megegyszer megköszönte a szép ajándékot s mondta, hogy ne várjak újabb 20 évig, hogy újra találkozhassunk. En erre ígéretet tettem.

Annyi címeres-gyűrűt, mint a három nap alatt láthattam, még soha nem láthattam egyszerre életemben. Dehát ez is a tradíció épüléséhez tartozik. A pálmát mégis Lambsdorff grófnő antik címeres brostúje vitte, mert az rubinnal és gyémánttal volt gazdagon kirakva.

Florida irányában repülve - elgondolkoztam azon, hogy milyen szép két és fél napot tölthettem Baltimoreban. Erdemes volt felmenni oda. -

+++ +++ +++ +++ +++ +++ +++ +++ +++ +++ +++

FINTA IMRE bajtársunk ellen Kanadában 1987-ben kezdődött el a hajsza a "boszorkányper." Négy súlyos pontban emeltek ellene vádat. Letartóztatását követő 882.-ik napon, 1990. május 10.-én ért véget a tárgyalás, úgy is lehet mondani, hogy a tortúra.

1990. május 25.-én tizenöt órás tárgyalás után az esküdtszék meghozta a döntését; Finta Imrét egyetlen vádpontban sem találta bűnösnek. - Az egész cirkusz több millió dollárba került a kanadai adófizetőknek.

A jobb oldalon olvasható újságcikkben foglaltakat jó lenne Kanada, USA. és Ausztrália kormányainak is követni.

Azokban itt van a régi latin közmondás;

- " V A E V I C T I S ! " -

Holiday Greetings

Nem állnak bíróság elé a háborús bűnösök

LONDON — A Lordok Háza leszavazta azt az alsóház által elfogadott törvényjavaslatot, hogy bíróság elé lehessen állítani az Angliában élő náci háborús bűnösöket, akik máshol követtek el atrocitásokat. A javaslat megengedte volna, hogy olyanok, akik a bűnök elkövetésekor nem voltak brit állampolgárok, feleljenek tetteikért. A felsőház arra hivatkozott, hogy az európai újjáépítés érdekeit nem szolgálják 50 évvel ezelőtti ügyek felelevenítése és az ezzel kapcsolatos érzelmek felkorbácsolása.

Gudenus- Szentimay az "Összetört címerek" c. könyvében gúnyosan ír az alcímeket, álrangokat használó külföldi magyarokról. Különösen az USA-t említi s elsősorban New Yorkot.-

Ez jutott eszembe, amikor legutóbb négy magyar újságban is olvastam olyan "főnemes" családi hirt, amilyen Magyarországon sohasem volt. Legalább is a családtörténeti és genealogiai táblázatok ilyenekről sohasem tesznek említést. NB. otthon 1945-ig a magyar törvény büntette a hamis cím, címer-és ranghasználatot. Közönségesen mi jogászok csak "cím-bitorlás"-nak neveztük.

Eddig azt mondtuk, hogy vannak "hajó doktorok", "hajó mérnökök"- akik ez alatt szerezték meg címüket, diplomájukat, míg Európából áthajoztak ide. Most már ide kell sorolni a "hajó mágneseket" is.

... ..

Betegség..... Kórház Felgyógyulás.

Baranchi Tamáska István bajtársunk(a szerkesztő öccse), egy komoly hátgerinc operáció előtt áll.- Julius második felében a pittsburghi St. Francis kórházban fog megtörténni a műtét.- Egyelőre pontos dátum nincs.

Dr. Kuli Sándor bajtársunk jun.6- jul. 3.-ig a sarasotai Memorial Kórházban volt therápiái kezelésen.- Hál'istennek már a lakásán lábadozik.

Levél részlet; " Ugyis, mint a nagyszerű "Bajtársi Híradó" főszerkesztőjének és mint a "Tűzér Család"-unk tagjának hálafeleként köszönöm az eddigiekhez teljes mértékben hasonlóan kiváló, csendő és tűzér tartalommal bíró újságod ezévi 1. számát. Nagy örömmel, élvezettel és együttérzéssel olvastam.-Csendőreinkhez mindig, tűzér törzskari szolgálatom alatt is a legnagyobb bajtársi szeretet, barátság és rokoni kapcsolat is fűzött.Cs nadában lévő Vezetőkkel most is tartom a rokoni levelezést, kedves emlékeim a Veled való találkozások Clevelandban, ahol 12 évig éltünk. ...A 8 személyes tűzér képet különösen szívembe zártam.Ehhez külön is gratulálok."-----

A, FBH-ra küldött önkéntes adományokat itt köszönöm meg; S.L. \$ 4.00, v.G. A. \$ 20.00 és Y. E. \$ 10.00.-

Ez a szám lezárva; 1990, július 8.-án.

Az itt lévő cikkekivonat a SARASOTA TIMES újságból való, amit Paul Harvey írt./1990,július8-14./

Jó nyaralást és jó vakációt kíván a Szerkesztőség minden bajtársnak !-

- **** -

among Soviet citizens, 68 percent think highly of Soviet President Gorbachev but 50 percent believe there may be a public revolt against his government. Ninety percent are unhappy over the shortage of consumer goods, 85 percent are dissatisfied with services and 76 percent unhappy about health care and about "life in general." Communism hasn't worked. It has not responded to the needs of the people, much less to their wants. And the still-entrenched bureaucracy remains intimidated to inaction.

Cím; Capt. Endre v. Tamáska de Baranch
2621 Woodgate Lane
Sarasota, Fl. 34231, USA.-

VIII. évfolyam.- 3.szám.- 1990.

vitéz Baranchi Tamáska Endre

" SZABÓ BÁCSI RÓL " elfelejtkeztek.

Olvashattunk arról, hogy megalakult otthon a Történelmi Igazságtétel Bizottsága (TIB.) Ennek egyik vezető tagja között láttuk Dr. Göncz Árpád nevét is.- Akkor még nem volt államaelnök. Mint szeplőtlen előleltű embernek már akkor hitelt adtunk, mert úgy éreztük, hogy az igaz ügy mellé állott, ahhoz adta a nevét.- Mint jó és becsületes magyar, ő is éveket szenvedett a kommunisták börtönében.

- No de hogyan is kapcsolódik ide Szabó bácsi ?

Elkezdődött a régi szennyes ügyek kivizsgálása.- Feltárták a 301-es parcella titkát.- Ünnepléses temetés.- Rehabilitáció.- De az újságokból sajnos többnyire azt olvashattuk, hogy az 1956 óta történt törvénytelen-ségek igen kis hányadán javítottak, vagy igyekeztek a csorbát kiköszörűlni.- Voltak rangadómanóvázások, mint például a kommunista királybéléből vezérezredest s a szintén kommunista rendőrezredesből kopácsiból vezérőrnagyot csináltak.- No de hol vannak a többiek, a többi sok ezer jó és becsületes magyar, aki sohasem tolt a kommunisták szekereit ? Ezek soha sem sütkéreztek a napos oldalon a vörös csillag-védő szárnyai alatt.

Szabó bácsi,- igazi nevén- S z a b ó J á n o s, m.kir. csendőr lovas törzsrőrmester volt 1945-ig és az V. Szegedi Csendőr Kerület állományában teljesített szolgálatot.-Sok évi becsületes szolgálatát semmi-be sem vette az új kommunista uralom s rá is alkalmazták a M.Kir. Csendőr-ségre ráütött kegyetlen bélyeget.

Szabó bácsi azonban nem esett kétségbe. Nem csatlakozott a kommunis-tákhoz, mint a királybélak. Lovas tudásával és a magyar ember lőszere-tével az egyik budapesti szekér fuvarozó vállalatnál lett kocsis.- Erre is szükség volt, mert a régi kocsisokból, kanászokból miniszterek és tábor-nokok lettek.

De aztán elérkezett 1956 októbere.-... Szabó János volt lovascsendőr törzsrőrmester az első kézről kapta a híreket, hogy az egész ország mege-légelte a szovjet mintájú rabszolgaságot. Szabó bácsiért fegyvert fogott. Így állott önként Szabó János a fiatal szabadságharcosok közé, hogy ő is kivegye részét a harcokból.A fiatalok akkor áták a nagybajuszu férfinek a Szabó bácsi nevet. Ő szbevezte meg 1956 őszén a Széna téri szabadság-

harcos küzdő egységet s az ottani fiatalok mindjárt vezetőjükre is választották, annyira tisztelbéli és megszerették Szabó bácsit. Szabó bácsi együtt harcolt a fiatalokkal és apaként gondoskodott róluk. A széneteri csoport egyik legnagyobb küzdő egység lett s már az ezres létszámot is hamar meghaladta. A pilisszentiváni és oroszlányi hányavidékről is sokan csatlakoztak ehhez a küzdő egységhez; de ezen kívül még volt rendőr, csendőr és honvéd személyek is csatlakoztak a vitézül küzdő Szabó csoporthoz. Mind tudták, hogy igaz ügyért fogtak fegyvert.

Azán a szovjet csizma eltaposta a pár napos magyar szabadságot. A hős Szabó bácsit, aki mindvégig helyén maradt és vezette egységét, végül is elfogták, halálra ítélték és kivégezték, -felakasztották.

Szabó bácsi nem kapott díszsírhelyet, nem léptették ekő, nem kapott semmiféle kitüntetést, talán azért, mert utolsó lehelletéig betartotta a csendőr esküjét és a csendőr jelszavát - hiven, becsültek, vitézül!
Szabó bácsi emléke legyen áldott, mert életét adta a Hazáért!

* * *

/csend-őr-szem/

... ..

F ü r y L a j o s ;

Az egy lábú asztal.

=====

Több, mint egy hónapja nem láttam már Salgótarjáni Balambért. Aze-
lőtt gyakori vendég volt nálam. Balambér nőtlen volt és én még ódastról
Straubing városából ismertem. Fent lakott a Wurzlhoffer vendéglő emele-
ti legényszobájában. Az erdőben együttjártunk fát vágni, málnát és gom-
bát böngészni és esténként répaszirupból főzött pogácsa mellett sakkoz-
tunk.

Balambér sokat beszélt Karancsaljáról és a bányavidékről, ahonnan
egyszer elindult Balassagyarmatra a gimnáziumba, azután a miskolci jog-
akadémiára. Egyszer Somody István, a névmagyarosítási mozgalom vezetö-
je tartott előadást és ez úgy megkapta az ifju Scharfschützertrachter

Willibald elméjét, hogy azonnal irt haza Salgótarjánba.

Scharfschützent, a papja bognár mester volt és olyan szép kocsi-kereket rakott össze a válogatott, kigőzölt fából, hogy még a külső, ráhúzott vaslemez, a ráf nélkül is együtt maradt. Büszke is volt a mester a munkájára, - az ősei Donaueschlingenből vándoroltak be és bizony nem császárhű, hanem a rebbelis Thököly, meg Rákóczi hívek voltak. A kuruc király hintáját, amit még Törökországba is elvitt magával, Balambér egyik szép nagyöregapja készítette. Kapott is nagy elismerést, meg kiváltságokat, de azért a család csak megmaradt Salgótarjánban, a török után is. Most aztán a fia azzal állt elő, hogy meg akarja változtatni a nevet.

Az öreg börkötényét félretelve hallgatta a fiát.

Sokáig egyet sem szólt, csak az üres pipát szortyogtatta a foga között.

- Mát, nekem, meg az őseidnek jó volt ez a név. Thököly úrnak, meg Rákóczi úrnak is jó volt. Nem volt ellenünk soha kifogás, amióta egyszer Lipót király beengedett. Aztán ki mondja azt, hogy nem voltunk jó magyarok? - Az apám őt fiút küldött a háborúba és háromnak a neve ott van a Városháza előtt a Hősök Szobrának a márványtábláján arany betűkkel, de te fiám, ha úgy gondold, hogy neked, aki sokat tanultál és sok iskolát végzettél, már nem jó, az öreg sváb név, hát változtasd meg. - Nem örülök neki őszintén megmondom, talán ha elfog az emlékezés, még meg is könnyezem mert ezután olyan, mintha téged elvesztettünk volna. En segíteni akartalak és ha te úgy gondold, hogy ez jobb lesz neked, - tegyed, - de én csak megmaradok és ez lesz a fejfámon is felírva, ha egyszer innen Salgótarjánból majd kimegyek a temetőbe.

Nem egészen így történt, mert valahol Belgorod körül a téli nagy gisszavonulásnál elesett és nyoma sem maradt, valahol egy közös sírban név nélkül és jeltelenül nyugszik harminc néhány bajtársával.

Az apai szózat meghatotta Balambért és elkezdte a hivatalos eljárást a névmagyarosításra.

Mégis, hogy valami emlékezés maradjon a régi szülővárosából a Salgótarjáni nevet kérte és meg is kapta hamarosan.

Most már azonban nem elégedett meg ezzel, hanem kérte, hogy a keresztnevét is megváltoztathassa, a neki, gyerek kora óta nagyon tetszett Balambérra.

Salgótarjáni Balambér büszkén mutatkozott be ezután és a jegyzőgyakornoki tanfolyamon is nagy sikere volt, jól ment a név, a kajla, fekete kuruc bajuszhoz. A tánciskolában a lányoknak is tetszett és ha nem jön közbe a második háború, hát feleségül is vette volna a büdsszentmihályi jegyző középső lányát Terézket, akinek az emlékkönyvébe egy igen szép verset is irt, meg egy gerlepárt is rajzolt. -

A háború elvitte Balambért és aztán sodorta, hegyeken, vizen át, - egyszer majdnem ott maradt Székesfehérvárnál, egyszer Győrben akna csapott mellé, a szombathelyi nagy bombázásnál is úgy ésták ki a beomlott pincéből. - Aztán Bajorországban a Duna mellett egyszer csak vége volt a háborúnak.

A szerencse azonban akkor virradt fel Balambérra, amikor az amerikai fogolytáborból elbocsájtva egy péküzlet cégtábláján az egykori nevet olvasta.

Balambér úgy beszélt németül, mint legtöbb magyar, akit a der-diedas, meg a melléknév gyenge ragozása úgy elundorított a német nyelvtől, hogy a besúlykolt Erlkönig első versszakánál többet nem igen tudott.

Azt azonban valahogy elmesélte, hogy neki is az volt a neve és az apja most is az lenne, ha elkerül Oroszországból.

Azonnal friss sütésű zsemlye, vaj, füstölt hús, nagy ibrik tej ke-

rült elő és mindezzel együtt a pékmester diabolo- fonatos szőke lánya , Sabina..

Munkát is kapott mindjárt a péküzletben és előbb kerékpáron, majd lovaskocsin a kenyeret, meg a süteményeket hordta ki a vendéglőbe, üzletbe, aztán a pékségben is segített.

A faluban mindenki csak Scharfschützertrachter úrnak szólította, csak odahaza a csakád és legfőképpen Sabina, ropogtatták ki; Bolombár...

Balambér előadása szerint, talán ott is maradt volna, elvette volna Sabina-t és átvette volna a pékséget, ha a német nyelv nem lett volna olyan nehéz.

- Mert a német még csak ment volna valahogy, de hát ezek svábul, ha beszéltek, egy kukkot sem értettem, aztán furcsa volt már, meg szégyeltem is ezt a mindig kézzel- lábbal való beszélgetést. Egyszer elvittem sétálni Sabina-t, aztán a malom mögött kezemben a szótárral csókoltam meg és miközben átölelve tartottam, háta mögött, a kezemben ápoztam a szótárban, hogy most mit is mondjak neki.... Ez volt a főok aztán, hogy amikor a magyarok meghozták a hírt, hogy lehet kivándorolni nőtleneknek Canadába is, meg Ausztráliába, hát én is elhatároztam. Nagyon nem örültek neki. Sabina meg sirt is. De én mondtam, hogy nekem negy terveim vannak tengeren túlon és majd ezért levélben tartjuk a kapcsolatot. Akkor még nem tudtam hogy milyen borzasztó dolgot ígértem, mert az első levelet még csak kimásoltam egy könyvből, de aztán kifogytam az anyagból és fél éjszakát szótározással töltöttem, akarcsek diákkoromban, amikor latánt, vagy németet fordítottunk...

Évek teltek el közben és egyszer csak jelentkezett Balambér.

- Hát kérlek szépen, csodálkozz - én is itt vagyok Amerikában és még hozzá Washingtonban. Nem volt könnyű az idejövetelem, nemcsak azért, mert tíz napig a hajó korlátjának dőlve öklendeztem szünet nélkül. Nemcsak azért, mert Sabina el akart kísérni, hanem sok bajom volt az IRO-nál, nem akarták elhinni, hogy mi az igazi nevem, a faluban ugyanis a pékmester a nekik zamatosabb Scharfschützertrachter nevet irták be az igazolványba, de mivel mindkét név nehéz volt a jugoszláv tisztviselőnek, végén a Balambér név segített át. Ez mindenütt tetszett.

Most itt vagyok Washingtonban és mivel még angolul nem tudok, jogi végzettségemhez azért rokonszakhában dolgozom, az ügyvéd klub bárjában.

Szabadnapját aztán nálunk töltötte Balambér és sakkoztunk az egy lábú asztal mellett beszélgettünk.

Sabina férjhezment, de Balambér még mindig legény maradt.

- Atok nehéz nyelv ez az angol, még a németnél is nehezebb, megint csak szótárral járkálok, pedig tanfolyamra is járok, de csak szófoszlányokat kapkodok el. Kimondott anti-nyelvtehetség vagyok. Aztán egyszer valaki azt mondta, hogy computert kellene megtanulni, mert annak van jövője és ott beszélni nem kell. Így aztán el kezdtem a levelező tanfolyamon tanulni és közben egészen jól belejöttem. De hát közben megromlott az egészségem és az orvos azt mondta, hogy le kell fogynom, meg hogy "ulcerom" van és nem szabad enni, hanem diétáznom kell. Ez igen elkezerített és azért is nem jöttem hozzá sem, mert itt nem diétázunk.

Egyszer aztán a tanfolyamvezető azt mondta, hogy egy computer kiállítás van. A jövő a computeré, anélkül nincs holdbemenés, ürrepülés, de még egyszerű számolás sem. Mindent, de mindent a gép csinál. Gondoltam ezt megnézem, annál is inkább, mert úgy hirdették, hogy kérdéseket is lehet feltenni a masinának és még orvosi tanácsokat is ad.

Felutaztam a kiállításra és valóban csodálatosnál csodálatosabb gépek voltak ott, cigaretta tárca nagyságából, a két emeletes fotocellás gépig. Természetesen jelekkel dolgoztak.

Az egyik gép elé odaálltam és be kellett adni az adataim. Hány éves vagyok, milyen magas, mennyi a súlyom, mit csinálok, mim fáj és egyszerűen csak a masina elkezdett zúgni, apró kis pontok futkostak a televíziós

ernyőn, aztán ott táncolt a hullámvonal közepén az irás, mint egykorom a falon; ULCER.

Gondoltam, hogy próbára teszem a masinát. Jól van, kitalálta, hogy ulcerom van, de hát majd tesztek fel néhány kérdést.

- Paprikás abált szalonnát ehettek-e? A kód jelzésben megtalálta a paprika és a szalonna kód jelét, de sem az abált, sem pedig a kövesztett szóra nem volt kód. Gondoltam most megfogtalak masina. Most a kezemben vagy. Lehet kövesztett, abált szalonnát ennem? - te nagtudású csoda masina.

Megint nagy surrogás, lámpák villogtak, többször kigyulladt a piros lámpa, a hullámvonalon futkeroztak az apró gyöngygolyók, de még mindig nem jött válasz. Ahé, - úgy látszik a masina nem tudja. De mit gondolsz? - mi történt, egyszer csak nagy villanas és mintha a rövidzárlat vagy villám csapott volna be. A masina televíziós ernyőjén pakéta felrobbanásához hasonló fénysávok, mint egy bombarobbanásnál, jöttek elő és aztán az egész ernyőt betöltő sustorgó, tiltakozó; NO- vibrált.

Minden olyan színjáték közben történt, hogy sokan odajöttek és a kezelő főcomputeres is hozzájött és megkérdezte, hogy magyar vagyok-e.

- Igen kérem, mért- mi baj van?

- Azért, mert tegnap itt volt egy magyar és beadta ezt az új kódot a gépbe, nehezen lehetett a géppel megértetni, hogy milyen formája ez a szalonna evésnek, de azóta borzalmasan tiltakozik ellene.

Balambér lehajtott fejjel szomorúan mondta.

- Hát nem szomorú ez, gondold el, még ilyen nyomorult gép is ellenem van, mert, hogy az orvos azt mondta, egye fene, - de hogy még az átok masina is leltiltson, most, amikor kinn voltam a Florida Avenui piacon és szép darab szalonnát vettem, megabáltam, vagy palócosan küvesztettem, aztán kitettem az ablakba, mert az a hideg jobb neki, mintha jégszekrényben és az átok masina majdnem szétrobbant a nagy tiltakozásban.

Azért is nem jöttem sokáig, de most becsapjuk a masinát, - van bicskád? - hoztam magammal egy font abált paprikást, rozskenyeret hozzá, aztán most felrobbanhat a komputeres gép.

vitéz Baranchi Tamáska Endre;

T ü z o l t á s K a r c s á n .

=====

Nyári szabadságon voltam Sátoraljaújhelyen, de otthon volt István öcsém Nagyváradról, nemkülönbön Zoltán unokaöcsém is. Ugy határoztunk hogy csinálunk egy kirándulást valamelyik történelmi helyre. Hisz Zemplén megye ebben szintén bővelkedett. Ez alkalommal Nagykövesdöt választottuk.

Hármasban, egy kis hátizsákkal, enni- innivalóval megtöltve, rövid nadrágban, ingujjban, cserkész módon- indultunk el, mert a rádió szép meleg napot jósolt.

Az út vasuton rövid volt. A szomatori megálló szálltunk ki s így poroszkálva vettük Dél felé az irányt. - Nemsokára feltűntek Nagykövesd házai s a falutól balra egy csupasz dombon már látszott a nagykövesdi várrom.

A nap erősen sütött, s a száraz fűben a tücskök vígan cirippeltek. Lépteink előtt pedig köverre hizott szöcskék pattantak fel s repültek jobbra és balra. A falutól egyenesen kapeszkodtunk is fel az enyhe lejtőn. Ott állott némán előttünk az erősen megrongált vár egyik még épen megmaradt tornya égfelé meredve, mint egy óriás. -

Templomi csend vett körül bennünket, csak a falu zaja szűrődött fel egy kicsit a dombtetőre néhe-néha. Megilletődéssel jártuk körül a megrongálódott falakat s elgondolkoztunk azon, hogy ez a vár hajdan sok véres ütközetnek lehetett a tanúja. - Bár van adat rá, hogy már 1040 körül állott, de más adatok szerint Lőránt építette 1277-ben, aki a Rathold nemzetségből származó Lőrántffyok őse volt. A Soós és Szerdahelyi családok később másfél évszázadon át vitatták fegyverrel egymás jogát a várhoz. -

Őcsém és Zoli unokaőcsém fényképezőgéppel járta körül a falakat s készítették a képeket, majd leballagtak a felülső, hogy ott is magyarokat, szép lovakat, villásszarvú ökröket, házakat kapjanak lencsevögre. Ezalatt én leültem s két szép aquarell festményt készítettem, mert az valóban ecsetre való vidék volt. - Sajnos, nem tudom, hogy mi lett a két képemnek a sorsa. Ki a boldog tulajdonos, vagy azok is a nagy világégesben elpusztultak sok más mindennel.

Eppen befejeztem a második festményemet, amikor Őcsém és unokaőcsém kipirult arccal megérkezett. - A nap már erősen a delelőn tartott. - Itt az idő, - együnk, volt a kölcsönös gondolatunk. A vár torony árnyékába ültünk s jóízűen elfogyasztottuk ebédünket. Kicsit beszélgettünk, - ejtőáztunk, majd felcihelődtünk s elindultunk újra déli irányba. Nagykövesdet hamar elhagytuk s visszatekintve már csak a tornyot és a falu felé emelkedő dombon a várróm körvonalait láthattuk. Egy csendes dülönyt választottunk, mert az tornyirányt egyenesen Karcába vezetett.

Nemsokára a szántóföldek megszűntek s szép zöld rétek, kaszálók következtek. Majd ez is elfogyott s jött a zsombékos, sásos terület s később pedig a nádas, amelynek szarait a gyenge szellő időnként meg-meg billentette. Az útunk itt elszűkölt, mert egyszerre csak a Karcsepatak hidjánál voltunk. Rövid kis fahíd volt, olyan keskeny, hogy csak egy szekér férhetett el rajta s két oldalán fagorlát. Alatta folydogált a Karcsa csendesen. Megálltunk a hídon. - Egy pár szárcsa úszott ki a nádasból, s nádírigó röppent ki a fészkekből s majd újra temetői csend. -

Itt meg kellett, hogy álljunk, mert ez a híd volt valaha a magyar-cseh-szlovák határ, a híd északi részénél volt egy kidőlt beton oszlop is, ami valaha a határkö szerepét töltötte be.

.... Elgondolkoztunk... Sátoraljaújhelynél a Ronyva, itt a Karcsepatak jelentette a trianoni határt. Valószínű, Benes ezt is hajózható folyónak hazudta Párizsban a franciáknak. -

A Karcsa patak csehdesen folydogált a híd alatt, amelynek mélysége nem volt több, mint három arasz.

Tovább ballagtunk. Már látszott is Karcsa község református templom-tornya. Ez volt újabb úticélunk. Karcsa, ősi magyar-község a Bodrogközön. Már az Árpád kori oklevelekben említik s lakóik többségben reformátusok. Kemény nyakú kalvinisták. Veress Lajbit (rendes nevén Lajost) a karcsgai református lelkészt jöttünk meglátogatni. Hisz vele még újhelyi esperesi kaplán korából jó barátságban voltunk.

Irányba vettük a templom tornyát s mindjárt mellette megtaláltuk a parókiát is. - Befordultunk a kiskapun. Két lépcsőn fellepve, már a vadszőlővel befuttatott lugásban voltunk. - Csendes nyári kora délután volt. A méhek zümmögve gyűjtötték a nektárt a lugas melletti kis kert virágairól.

A nyitott éjszoba ajtón bekiáltottunk. -

- Van-e valaki itthon? -

Kis vártatva Erzsike néni jelent meg az ajtóban, a Lajbi édesanyja. Nagy örömmel fogadott bennünket s már kiáltott is befelé.

- Lajos - gyere ki! - Kedves vendégek érkeztek! -

Lajbi mosolygós arccal, kisé mármint papi pocakkal jelent meg, egy pillanet múlva már ropogtattuk is egymás bordáit az ölelgetések közben.

Erzsike néni törte meg a csendet, illetve vágott közbe.

- Biztosan éhesek. - Mit szeretnének enni? -

Megmagyaráztuk, hogy nemrégiben jött ebédeltünk a nagykövesdi vár "ét-

termében? Erzsike néni és Lajbi is nagy szemeket meresztve vette ezt tudomásul.-

-De inni azért isztok, valamit!-kérdezte Lajbi, majd hozzátette.

- Le kell öblíteni az ut porát.-

Ebbe beleegyeztek. A lugasban hamarosan "terülj asztalka" lett. Az asztalon már ott állott egy butéliában jó hegyaljai bor, két üveg szódavíz. A poharak meg ezek mellett sorakoztak.

Lajbi, mint házigazda töltött. Koccintottunk s ittunk. A jó hideg fröccs most mindnyájunknak igen jól esett.

- Szeretnénk megnézni a híres templomodat.- Lajbi.-
mondtuk közösen.

A harangozó hamarosan már hozta is a templomkulcsot.

Meghatódottsággal léptük át a templom küszöbét. Hisz újra egy történelmi helyre tettük a lábunkat. A karsai református templom árpádkori műemlék. Ó-román stílusban épült s állítólag a kövesdi vérral egyidőben építtette Roland nádor, szintén a Kathold nemzetségből.

A nyári délutáni fény csövékben szűrődött be az ablakokon. A komoly vastag kőfalak pedig jó hűvösen tartották a templom hajóját. Az egyik falon már a feltárt ősi falfestmény maradványai voltak láthatók.

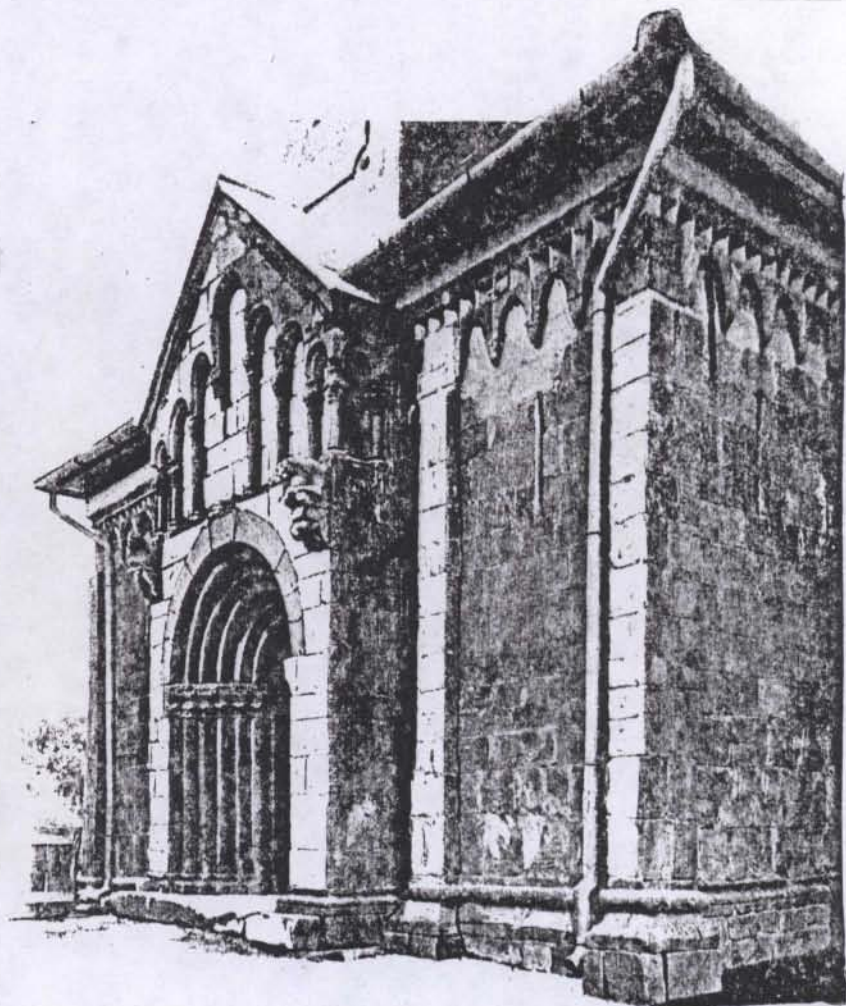
Lajbi már hozta is az emlékkönyvet, hogy abba mi is beírassuk a nevünket. Ahogy abban lapozgattunk, megskadt a szemünk Albrecht kir. herceg és Katalin hercegnő aláírásán is.- Lajbi meg is jegyezte, hogy a látogatásuk alkalmával nagyobb összeget adományoztak a templom tataroztatására.

Mire visszatértünk a paplakba, ott már a lugas asztalán füstölt szalonna, kolbász, juhsajt, hónapos retek és jó viaszsárga zöldpaprika mellett durcás friss kenyér díszelgett.

Beszélgettünk, idogáltunk s mellé még a finomságokból haraptunk is valamit. Felujítottuk a régi kedves újhelyi napokat, amikor még Lajbi is fiatal esperesi káplán korát élhette.

.... Egyszer csak valami szúrós füst szag ütötte meg az orrunkat. Szimatoltunk, mint a jó vizsla. De a füst szag egyre csak erősödött. Őcsém kiment a lugas mellé s mondta, hogy a közelben tűz van. A paplaktól a negyedik ház tetejéről már erős füstoszlop emelkedik fel.

Ennek a fele sem tréfa... Csapot, -papot otthagya ugrottunk fel

A karsai árpádkori templom homlokzati része.

hármán s rohantunk a tűzhöz. Főleg asszonyok gyülekeztek már a ház köré, mert a férfi népség kinn dolgozott a határban. - Létrákat ragadtunk s támasztottuk a ház fedeléhez. - A tüzet el kell oltani, ez járt csak az eszünkben. - Már a harangot is félreverték s így a falu népe megtudhatta, hogy veszély van a faluban, de a határban dolgozók is meghallhatták.

Őcsém, Zoli meg én már fenn is voltunk a létrák tetején, amelyek az istálló nádfedeléhez voltak támasztva. - A lentiek pedig láncot alkotva, vedrekkel hordták a vizet a "kapitányvizes" hordóból. - Az első kis lángnyelvek már itt-ott kibujtak a nádfedélrésein s pattogva kezdtek égni. Már a kerekeskútból hordták a vizet, melynek jáncsa nem szűnt meg csikorgó mozgásában. - Az oltás erőteljesen ment. - Mindenki segített a létrák tetején tüstenedő három "önkéntes tűzoltónak".

- A kútból kifogyott a víz! - kiáltotta valaki. -

De már a meghosszabbított lánc a szomszéd udvar gemeskutjáról hordta a vizet s közben három atyafi is már a tetőn volt s segített oltani. A tűz terjedését sikerült megállítani. Közben nyolc markos legény már toltta is ki a "puskaszinből" az öreg szivattyús fecskendőt. Mögötte meg egy vizeslejt tűnt fel. A helybeli kovácsmester, mint tűzoltóparancsnok már kezébe is vette a csövet s mint "főcsővezető" a gyengén sugárzó vízzel permetezte az épület lakórészének tetejét.

A lángocskák elmaradtak. Fekete- pernyés víz csurgott a nádfefeles ereszről lefele. Csáklyával, baltával kibontottuk a tűzfészket s ott már csak vihes szinylődő fekete üszköt láthattunk.

Közben megérkezett a gazda és a felesége is a mezőről s nem győztek hálálkodni, mert a házuk lakó-részében semmi hiba nem történt.

Mi hármán lemászva a létrákról, visszamentünk a paplakba, hogy lemosuk magunkról a port, füstös zsaratnokot. Lajbi ki is segített bennünket egy-egy tiszta inggel, ami főleg hasban elég bő volt nekünk. Belül pedig egy jó nagy fröccsel tisztítottuk ki a garatjainkat.

Éppen újra falatozgattunk, amikor a lugas lépcsőjénél megjelent egy csendőrzárőr.

- Jöjjenek beljebb törzsr! - kiáltott ki Lajbi.

A zárőr bejött s a törzsrőrmester mindjárt előadta, hogy a tűz miatt jöttek, mert hallották a törvénybírótól, hogy a tüzet a Tiszteletes Úr vendégei oltották el.

A törzsrőrmester lábhoz tett puskával ült le az asztal mellé s az abroszt annak sarkán szépen felhajította. Járőrtáskájából kivette jegyzetfüzetét s elkészült az íráshoz. A járőrtárs szakaszvezető pedig a lugas egyik oszlops mellett állott pihenjben, lábhoz tett puskával.

Először Zoli uncaőcsém ült le szemben a zárőrvezetővel, aki kezdte írni adatait... Így kezdte diktálni;....

- Sipos Zoltán, - a cigándi református esperes képlánja.... stb. ..stb.

A zárőrvezető hamar végzett vele s már olvasta is fel a felvett szöveget, majd átnyújtotta aláírásra.

Ezután következett az őcsém.

- Tamáska István, - tűzerfőhadnagy, a nagyváradi Tűzer Hadparodiskoláról.... stb...stb.

Amikor a rangját bemondta, mind a zárőrvezető, mind a járőrtárs egy kicsit merevebb testtartást vett fel. Őcsémmel is végzett. -

Arra a zárőr nem gondolt, hogy most jön az adu, a nagy ász. Ki gondolta volna előre, hogy a három rövidnadrágos "önkéntes tűzoltó" kiket is tartak valóban?

.... Leültem szembe a törzsrőrmesterrel. Ő rám tekintett s tintaceru- záját papírlapra helyezve várt, hogy kezdje az írást....

Egy dörgő tévedt be a lugasba s a kitett gyümölcsös tányér felett kezdett körözni, majd kirepült s egy pár pillanatig siri csend következett. -- Majd én keztem diktálni adataimat.;

- Tamáska Endre, - csendőrfőhadnagy, a máramarosszigeti osztály segéd-tisztje... stb...stb.

De addig már nem jutottam el, mert amikor bemondtam renfokozatomat s beosztásomat, - a ceruza megmeredt a járőrvezető kezében, felállt az asztal mellől, a járőrtárs mellé pattant s kemény vigyázz állásban jelentkezett;

- Főhadnagy Úr! - Tóth Bálint törzsőrmester, a nagykövesdi őrs 14.sz. járőrének járőrvezetője alázatosan jelentkezem! -

- Köszönöm! s a zsebembe nyúlva átnyújtottam neki személyazonossági igazolványomat, hogy láthassa, hogyan s nézek ki egyenruhában?

Rövidesen befejezte a jegyzeteit. Indulni készült a járőr, miközben megjelent Erzsike néni az ajtóban s megkérdezte;

- Nem akarnak harapni valamit törzsúr?

A járőrvezető arra hivatkozott, hogy nem régen ettek s még elég sok dolguk van a faluban a tüzzel kapcsolatban. Így az evést el háritották, illedelmesen. -

A járőr felszerelt, vigyázzba vágta magát s, hátrarcot csinálva elhagyta a lugast. -

Még elég hosszú út állt előttünk s kezdtünk szedelődzködni. Bár szívesen maradtunk volna még, de menni kellett.

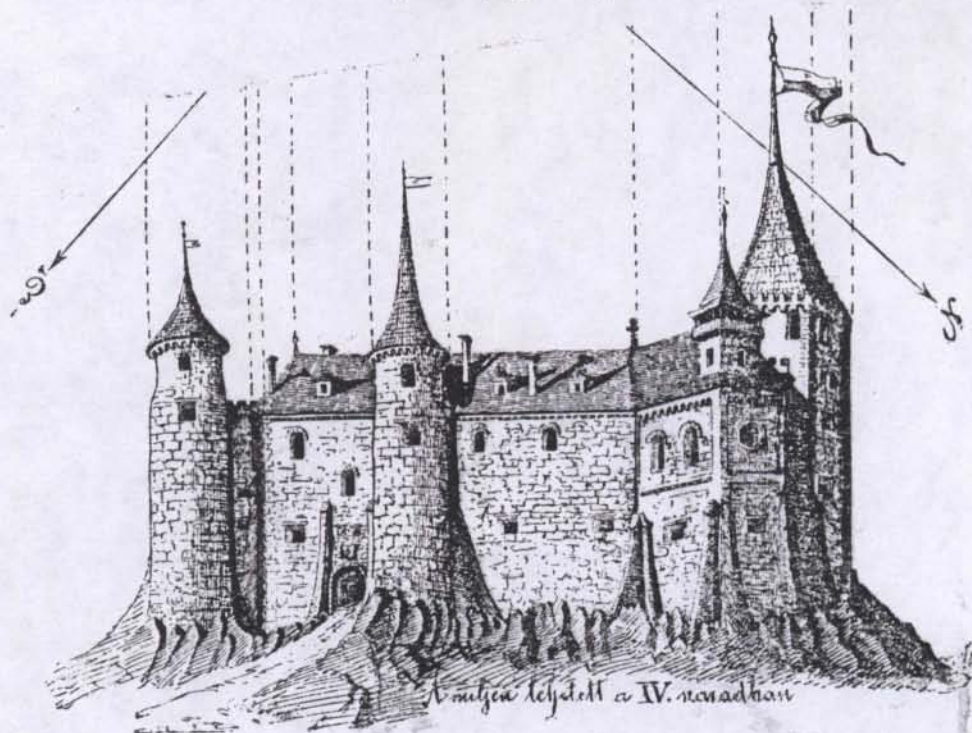
Lajbi az utolsó házakig elkísért s már a nap éppen nyugovóra kezdett térni s aranyban, biborban festette meg az eget s így láthattuk az újhegyi hegyeknek fátyolos körvonalait, - a Magas hegyet, a Várhegyet es a Sátorhegyet. Ilyennek láthatta annak idején a mesés tájat Árpád vezér egyik vitéze, Rettel-ki... a Sátorhalmától a Tulsuva vizeig terjedő földeket nyerte fejedelmétől ajándékul. -

Irány a Sátor-hegy, mondtuk magunkban... Róttuk a kilométereket, s kezdett sötétedni. Ezekután már csak a "Göncöl-szekér" adta az útirányt nekünk. Lássan a vidék is teljes csendbe bürkolódzott, csak néha néha egy egy távoli kutyaugatás verte fel a csendes esti hangulatot.

Újhely városa is már nyugovóra tért. Úgy éjfél tájban értünk be a lakásunkba. Egy szép nap emlékeivel tértünk nyugovóra. Az a jó érzés töltött el bennünket, hogy egy derek magyar embernek mentettük meg a házat a tűzvészről.

.... Így történt Karcson a tűzoltás három önkéntes tűzoltó által.

.

A nagykövesdi vár reconstruált rajza. - Soós Elemér ny. honvédezedestől.

Csepeg vagy csepereg az eső CSEPREGEN?

Erre a sorsdöntő kérdésre nem lehet hű bele Balázs módjára handabandázni, s mert tudom, hogy néhány szörszálhasogató, kákán is csomót kereső olvasó belém akar kötni, a geográfia tudományát hívom segítségül: Tudják-e azok a gerendatöréskor szálkakeresők, hogy:

- 1./CSURGÓ nem mindig csurgó.
- 2./SIKLÓS inkább télen siklós.
- 3./BUJÁK lakói nem mind buják.
- 4./Mindszenten nem minden szent.
- 5./NYIRBÁTORBAN nem minden borbély hős.
- 6./ A TÖKÖLI nem mindig őli a tökölt.(Ha-Ha)
- 7./Petőfi verse, hogy "csüngtem AJKÁN szótlánul,"nem azt jelenti, hogy ott akasztották.
- 8./KÉTHELY csak egy hely Marcali mellett.
- 9./OROSZLÁNY nem csak Afrikában van.
- 10./FENÉKPUSZTA (Keszthely mellett) büszke pusztá fenekére.

No! Hát kellett nekem ennyi hasonlatot felhozni, csak azért, hogy végre megmagyarázhassam, hogy csepeg, vagy csepereg az eső Csepregen?

Bár csendőrnagy hadnagyi magas rendfokozattal, de még mindig tojásbéjjel ülepemen bevonultam a szombathelyi III.-ik csőkerület szombathelyi osztályának szombathelyi szárnyához. Zimonyi szds.ur, szárnypk., Hajdu Endre alez.ur, osztály pk., és Orbán László ezds.ur kerületpk. mind pártfogó jóindulattal fogadtak, főleg azért, mert Ők nem szerettek táncolni, a feleségeik meg annál inkább.

Bizony, bizony mondom nektek, szárny pk. helyettesként szolgálni az ország legnagyobb számú őrszeit számláló szárnyat, biz az nem kismiska. Ment minden, mint a karikacsapás. Persze a karikacsapással az a baj, hogy végén csattan az ostor, ami az én esetemben nem csattant, hanem robbant!: Zimonyi szds.urat törzstiszti tanfolyamra vezényelték! Ez "a derült égből a villámcsapás" klasszikus esete.—No Gazsi, most kössed fel a gatyát.

Szerencsére van Isten az égben és Lovas Antal alhdgy. a szárnyirodán!" A százados úr már nem jutott el Kőszegre rendes őrsszemlére, mikorra tervezi a hadnagy úr a szemlét, hogy a menetlevelet elkészítsem?"

Ebből tudtam meg, hogy szemlére készülök!

Lovas alhdgy.öt T-s csendőr volt. Tudás, Tekintély, Tapasztalat, Tanács és Tapintat. Amig élek, hálás imám, hogy ő volt a csendőr Apám.

Április közepe lehetett, amikor megkérdezte tapintatosan, hogy megfelel-e az időjárás a csepregi meglepő szemlére?

CSEPREG! Istenem mennyi emlék rohan rám egyszerre. Hisz ott jártam elemibe meg egy polgáriba, mialatt Édesapám ott járásbirósági elnök volt.—A Molnár kert, a Plosszer, a Scholler kastély uradalma, Csincsur tanár úr, Bajusz István káplán, barátaim: Molnár Kotyész, a fogházőr fia, Matics Laci, a pék fia, akivel olyan zsemleket loptunk, amelyet azóta se ettem, csak álomban. No meg Budinc Lujzika, aki úgy kent el bennünket fiúkat, mint a zsíros kenyeret, s aki az apját is sokszor felváltotta a CSESE (Csepregi Sport Egylet) kapujában.

Istenem de szép volt, Istenem de rég volt!

Álmodozásomból a vonat fékjeinek csikorgása ébresztett. Bükk.—A következő állomás Cseprege.—Az eső pedig csepereg.

A vasut-utcán jól kiléptem, mert már kezdett virradni, no meg nem akartam agyon ázni.—A Kollár börgyár, Wágner vendéglő hamar mögöttem maradt, de köpenyem, táborig sapkám már csuromvízes volt, még szerencse, hogy bilgeri csizmám"álta a sarat".—Úgy fél hét lehetett, mikor átléptem az őrszlaktanya kapuját.

No ezeket jól megleptem! Az udvar vak sötét, sehol semmi mozgás, hát még fél hétkor is alszik az egész őrs? Ez lesz csak aztán az igazi meglepő szemle!

Előljárói rangommal járó határozottsággal megrázom a huzó-csengő nyelét és várom az essevezett kapkodás és felfordulás zaját. Semmi!—Kisvártatva egy álmosan csoszogó próbacsendőr tizedes cövekké merevedve: "Hadnagy úr alázatosan jelentkezem, mint őrs-ügyeletés."

"Hol vannak a többiek? Az őrsparancsnok?"

"Alázatosan jelentem, az őrs riadózott, mert Bán Marci elveszett a Scholler erdőben, -őt keresi a fél falu, mert már jár a medve."

No most légy okos Domokos, mondom magamban, az biztos, hogy nem én leptem meg az őrsöt, hanem az őrs engem. --"hol a törzsőrmester úr"?-kérdeztem."Az erdész lakban".

Nem volt idő a morfondírozásra, ledobtam átázott köpenyemet, felkaptam egy ottlevő kerék-párra, s^{nyit}diákkoromból jól ismertem az erdészlakhoz vivő utat, ugyan sárral agyonszórva, de hamar a helyszínre hajtottam.

Kósa vizsgázott törzsőrmester szabályosan lejelentkezett és hamarosan megtudtam, hogy az ovodások kirándulásán Bán Marci, az özvegy póstamesternek öt éves kisfia valahogy eltévedt nyoma veszett és egész éjjel hiába keresték. -Aki ismerte a Scholler erdőséget, tudta, hogy ennek fele se tréfa. Közel tízezer holdas vadonban medve is farkas is otthon volt, ez már nem volt gyerek-játék.

A keresés reggel újból megindult, tervszerűen és fegyelmezetten, de a csepregő eső kátyuba fullasztotta az igyekezetet.

Tizenegy órakor már tisztán láttam, hogy tovább várni nem lehet. Tenni kell, méghozzá nekem. Kőszeg volt a legközelebbi állomásparancsnokság katonai alakulattal. Odaintettem Kosát: "Hol a legközelebbi telefon?" --"Meggyespusztán." "Gyerünk." --Mindketten kerékpáron neki a sártengernek.--

A pusztá dőlőn egy széker jön velünk szembe. A szalmaágy közepén pokrócba csavarva ott pityereg Bán Marci.

Küldöm Kosát vissza a keresést leállítani, én meg, hogy minél hamarabb otthon legyen a gyerek, jól bebugyolálva a kerékpár vázára ültetem és nyomtam a pedált, ahogy csak futott erőmből. --Az eső már csak csepegett.

A postaházhoz érve, sárosan, lucskosan, ölben vittem a vacogó kis kölyköt, s mikor a sirás-tól vörös -szemű édesanyjának átadtam Marcit, olyan csókot kaptam, amire a meglepő szemlén nem voltam elkészülve.

Ami azután történt még ma is mosolyt hoz arcomra.

Bán Sarolta, -kesőbb Saci - nem engedett el, míg zubbonyomat, lovagló nadrágomat, bilgermet meg nem száritotta. A nagy kerekhasú vaskályha öntötte a meleget, a szék karján ott száradtak ruházati cikkeim, én meg ingben meg gallérban száradok. --Eleinte szégyeltem magamat; később nem.

Marci békésen aludt.

A kérdésre, hogy csepeg, vagy csepereg az eső Csepregen, a válasz nagyon egyszerű: Akár a csepegéstől, akár a csepergéstől áztam bőrig Csepregen, megérte megázni, de száradni se volt kutya.!

Oh! Majd elfelejtettem. A meglepő szemlét meg kellett ismételni, s az a drága jó Lovas alhadnagy még ma is csodálkozik, -ha él-, hogy miért kellett két rendes szemlét tartani az-évben Csepregen!

Gazsi

Gazsi.

B a j t á r s i h i r e k .

Társadalmi események.

A sarasotai KOSSUTH KLUB első őszi összejövetelét 1990. okt. 28.-án tartotta, amelyet az 1956-os magyar Szabadságharc megemlékezésére szentelt. Dr. Fűry Lajosné-Gitta elnök nyitotta meg az ünnepséget s köszöntötte a megjelenteket.

Az ünnepi szónok Bodnár Gábor a Magyar Cserkész Szövetség úv. elnöke volt, akit v. Baranchi Tamáska úv. elnök mutatott be. - Beszédének második részében a magyarországi, felvidéki és erdélyi magyar cserkészlet újjáéledéséről számolt be.

Szerepelt még Kutas Erzsébet két versével, Dr. Boros Lajosné-Ica énekszámmal, valamint Dr. Köpeczi-Botz Mihály, Vasadi énekes, kik a műsort gazdagabbá tették.

A sarasotai és környékbeli magyarság nagy létszámmal jelent meg az ünnepségen.

Julius 29.-én ünnepelte 50. éves házassági évfordulóját jó barátunk és bajtársunk nemes Simon László és felesége Erdöss Brigitta.

Erre az alkalomra gyermekei meglepetésszerű családi összejövetelt rendeztek a szülők számára Judy leányuk ospreyi házában. A legmesszebből, Steve egyenesen Hawaiból érkezett meg.

A nagy családi összejövetelen csak a legszűkebb baráti kör jelent meg.

A meglepetés igen jól sikerült a Simon házaspárnak nagy volt az öröme és boldogsága.

Hosszú életet és jó egészséget kívánunk Nekik!

Simon Laciék barátaikkal.

... ..

Október 3.-át Németország egyik kis bajor falujében töltöttük. Németország egyesítésének ünnepe volt.-

Reggel a bernriedi kolostor templomában volt ünnepi zenés-énekes mise. A templom hajója tönve volt s igen sokan férfiak és nők festői bajor viseletben jelentek meg. Az oltár mellett a zászlótartók álltak a különböző egyesületeket képviselve.

Mise után a község egész lakossága a zenekar indulás mellett felment egy közeli dombra, s ott folyt tovább az unnepeés. A polgármester beszélt, a zenekar és énekesek közreműködött s a beszéd végétével egy szép fiatal hársfát ültettek el az egyesítés napján mint emléket.-A végén felhangzott a német himnusz és a közönség örömmel tért haza.

Megható volt az ünneplés s arra gondoltam, hogy mi is milyen örömmel ünnepeleánk, ha megérnénk azt a napot amikor a Felvidék, Erdély és a Délvidék, valamint a nyugati részek vissza térnének az anyaországához.-

o - o - o

A hársfa elültetése Bernriedben.

1990, november 25.-én a KOSSUTH KLUB összejövetelén Körösi Csoma Sándor nagy magyar kutató útjáról Dr. von Rigler Richard fog tartani előadást.

.....

December 1.-én délután Dr. theol. Harsányi András ref. püspök fog Sarasotában irodalmi délutánt tartani édesapjáról a nagynevű íróról, - HARSÁNYI ZSOLT-ról. Külön meghívók lesznek kiküldve.

.....

December 2.-én Lakelandben, a Ref. Egyháznál fogja megtartani a floridai MHBK csoport idei tisztújító gyűlését, amelyen az MHBK központi vezetője vitéz Martonfalvay Hugo is meg fog jelenni.- Kiss Gábor csop. vezető már az értesítéseket ki is küldte.-

December 4.-én Szt. Borbála napján a floridai volt tűzérök Sarasotában a Chez Med étterem külön termében fogják megtartani szokásos Borbála estjüket. Ez itt Sarasotában immár a 13. lesz.-

D.u. 5-6-ig cock-tail óra, majd az ünnepi vacsora s ennek keretén belül a Borbála-esti műsor.

A meghívókat a főrendező vitéz Szüets Ervin már kiküldte.-

.....

Hadak útjára tértek;

Elhunytak;

B O D U R G Y U L A
szkv.m. kir. csendőrszázados

aki, mint kiváló csapattiszt több Ludovikás csendőr évfolyamnak volt kiképző és oktató tisztje, - hosszú és szomorú számkivetésben eltöltött évek után 1990, augusztus 27.-én 82 éves korában visszadatta lelkét a Teremtőjének, - Bialek Hassé - Argentínában.

Gyászolják; az özvegye Lilla, a család és a a világon szétszóródott csendőrtiszt bajtársai.

+ Béke poraira ! +

Jó barátom közölte az alábbi szomorú hirt édesanyjáról;

özv.gróf kis-serényi SERÉNYI MIKLÓSNE
sz. báró branyicskai JÓSIKA EMMA

1990, november 16.-án 87 éves korában elhunyt. Bostonban volt november 19.-én a temetése.

Nyugodjék békében !

INNEN - ONNAN -

+++++

Heraldikai érdekesség....

• Az itt látható rövid cikket a Züd-Deutsche Zeitung 1990, szept. 17.-i számában olvastam. Jót mutattam rajta, hogy bizonyos nyomasra még az ősi címereket is meg kell változtatni, nehogy abból a modern Németországban valami rosszra gondoljon a német nép.

Nemcsak az idők, de a címerek is változnak.-

o ... o

Stadtwappen Schwerins „entnazifiziert“

Schwerin (AP) - Der „Schweriner Reiter“ darf nicht mehr mit Sieg-Heil-Gruß durch die mecklenburgischen Lande galoppieren. Nachdem bereits vor sechs Jahren Schwerins Stadtarchivar Manfred Kriek den 1939 entstandenen Reiter auf dem Wappen der zukünftigen Landeshauptstadt von Mecklenburg-Vorpommern als nazistisches Symbol angezeigt hatte, erfolgte jetzt die in den Augen vieler Einwohner längst fällige Korrektur.

Der Graphiker Heinz Kippnick verpaßte dem so zackig wirkenden Reiter ein lockeres Auftreten. Während der alte Ritter mit ausgestrecktem Arm streng „die Fahne hoch“ hielt, winkelt der neue Schweriner Edelmann den Arm bescheiden an. Die mecklenburgischen Zeitungen zeigten sich von der Umwandlung begeistert und sprachen von einer schon lange notwendigen „Entnazifizierung“ des Stadtwappens.

A másik cikket az unokaöcsém küldte ki Budapestről, amely a MAGYAR NEMZET 1990, július 31.-i számában jelent meg. Magam is ennek a kényszer-munkatábornak voltam évekig szenvedő "lakója". -

Kazincbarcika foglyai

Akik 1956 októbere után sem hagyták el ezt a hazát, tovább szenvedték a mártíromságot, engem kértek meg, hogy ha majd független, szabad Magyarország lesz, kérdezzük meg, mint kitelepített hadifogoly sorstársaink: hova lettek a halottak?

1950. decemberében a hadifogságban eltöltött hat-nyolc év után hazaindítottak és becsempésztek bennünket hazánkba. A nyíregyházi Sóstón ünnepélyes hivatalos fogadtatás volt. Azután az ávosok körülfogtak és Pestre vittek mindannyiunkat. Itt is fogadtatás volt a pályaudvaron. Az ávosok lecsatolták Stomm Marcel, az ő rendszerük által utóbb rehabilitált altábornagy műlábat, és azzal verték a tehetetlent. (A két lába a Donnál fagyott le.) A Rákosi-rendszer még nem döntötte el, hogyan végezzen velünk. Néhányat kiemeltek, azok legelőbb bírósági eljárás alá kerültek. Egy részünket a budafoki borpincékben, ötszázával helyeztek el. Oly embertelenül, hogy egyetlen WC állt rendelkezésre, és hajnalban már sorba kellett állni. Még a gyenge élelmezést is beszüntették egy időre. Az elkeseredett embereket négyszögbe állították, és a géppisztolyok csöve meredt rájuk. Így kérdezték meg tőlük, meg vannak-e elégedve?

Végre döntés történt. Több ezrűnket Kazincbarcikára vittek. Mi építettük fel a kazincbarcikai vegyi műveket, három év alatt, megalázó, embert pusztító körülmények között, napi tizenhat órai munkával. Minden évben ávos tisztek csapata jött minket „kihallgatni”. Legvégén már a táborparancsnok szólította fel őket, ne verjenek bennünket annyira, mert nem tud munkára kiküldeni embereket. Sokan csendes örületbe estek. Jöttek a „nagyságok” a munka ütemét ellenőrizni. Ilyenkor a foglyokat távoltartották. Mégis egy csendes örült társunk átcsúszott közöttük, és az akkor már miniszter vagy minisztereinek-helyettes Hegedűs Andrásról megkérdezte: meddig és miért tartanak bennünket itt? Hegedűs azt válaszolta: „Magukat már rég elfelejtették. Azt hiszik, hogy a hozzátartozók örül-

nének feltámadásuknak? Dolgozzanak!”

Meghaltak sokan. Hova lettek a halottaink? Nálunk nem volt sortűz, de talán sokkal rosszabb volt ennél. Adják ki — ha megvan — a halottak névsorát. A legkevesebb, hogy Kazincbarcikán emlékoszlopot állítsanak nekik!! A nemzeti lelkiismeret is ezt kívánja.

Végre, mi, megmaradtak, három év után elbocsáttattunk. Most, e szabad hazában még élők, a közeljövőben megalapítjuk a kazincbarcikai hadifogoly kényszermunka megsemmisítő tábor egyesületét.

Dr. Murányi Nándor Erdőkertes

Dr. Murányi Nándor v.m.kir. rendőrszázados-sal 1949-ben kerültem össze a voronyezsi 3.sz. hadifogolytáborban.NB. Még diák korából ismertem mind őt, mind családját. A nyíregyházi Ag.H. Ev.KOSSUTH reálgimnáziumban két évvel járt elattam.- Kinn a hadifogságban is kiváló magyarként viselkedett s beletartozott abba a kis csoportba, akik a szövjet vezetőséggel állandóan, évekig harcban állottak.-

/M.N.1990,jul.31.178.sz./

Rövid de annál megdöbbentőbb hír.

A Züddeutsche Zeitung egyik szeptember végiszáma közölte röviden, hogy "Szlovákia", nem: Csehország, - 35.000 Hong kongi kínait akar befogadni. Ez úgy látszik, egy újabb merénylet akar lenni a "felvidéken lakó magyarok ellen. Azt akarják elérni, hogy majd a kínaiak annyira szaporodnak, hogy egy pár évtized múlva a magyarság ott kisebbségbe szorul majd.-

.....

SZIVÁRVÁNY TABORNOK újabb hőstettei;- Először is meg kérl hogy magyarázam, hogy ki ez a szivárvány tabornok?- Ez a legújabb neve Király Béla-nak mert eddig mi csak "pizsamás tabornoknak", vagy kaméleonnak tudtuk.

A SZENT KORONA (Budapest) hetilep nyilvánosságra hozta azoknak a képviselőknek a neveit, akik a "Szent Koronás címer" ellen szavaztak. Ezek között szetepel, Király Béla.

1990, jun. 14.-én a magyar parlamentben Balogh György a Kisgazdapárt elnöke, a honvédelmi bizottság ülésén, egy a hajdani csendőrség közbiztonsági feladatait ellátó szervezet létrehozásáról nyújtott be javaslatot. Király Béla /független/ arra szölitotta fel a bizottságot, hogy azzonnal vegye le a kérdést a napirendről.-

Hiába; Kutyából nem lesz szalonna.-

PS; Egy otthonról érkezett levélből; " A Király-ügy itt sem váltott ki egyértelmű helyeslést. Volt tisztársai, bajtársai másként vélekednek róla, mint a hivatalos sajtó." (Bp.1990,szept.18.)NB. A hivatalos sajtó ma is a volt kommunisták kezében van !!!!

Részletek levelekből;

/Kassáról;/ "Bár ez év sem kényeztet el bennünket semmiféle módon.- Itt nálunk szintén zajlanak az események, de mi itt le vagyunk maradva még. Az időjárás és a "légkör" is egyaránt fagyos..., mármint itt mifelénk. Iggyekszünk kibírni.- Semmisen tud úgy fájni az embernek, mint az igazságtalanság és a valótlanág....."

/Magyarországról;/ "szept.1.-én én résztvettem a visszacapott Pataki Kol-légium évnyitóján, mely a templomban volt. Olyan tömeg volt/sok külföldi, közöttük 200 koreai is/, hogy nem láttam és nem hallottam semmit... Mivel nem mindent adtak vissza/ 2 diákokthon, vagy 50 tanári szolgálati lakás, 5 ezer hold szántó, 20 hold szőlő stb./ nagyon félek, hogy ezek nélkül nem fogjuk tudni fenntartani. A gyülekezetek tagjai a jelenlegi átmenetben olyan nehéz anyagi körülmények között vannak, hogy nem fognak tudni ilyen nagy áldozatot hozni.-

Itt nagy a zavar és szegénység, sokan lázongnak is miatta, főleg a lecsuszott elvtársak. De még mindig vannak, akik jól helyezkednek a nagy drágasággal szemben és még nem indult meg az igazi felelősségrevonás. Engem sem vet fel a nagy nyugdíj, de úgy vagyok vele, hogy kukoricakásán is szívesen elleszek, csakhogy megbuktak a Lenin és Sztálin fiuk.-

Nagy a szegénység és drágaság, soká fogjuk még élvezni a Felszabadulás gyümölcseit. Talán meg sem érem már. De akkor is azzal a boldog tudattal és megnyugvással fogom szemem örökre lehunyni, hogy amiben hittem, t.i. a kommunizmus bukása megtörtént és szegény Hazámra talán jobb jövő vár. Most még az "ígéreték földjén élünk...."

.....

7 Egy másik levélből;/ "Erdekességnek megemlitem, hogy két nappal érkezésem után kinn voltam a Thököly katonai reptéren a vitéz Háy László repülő század névadó ünnepségén, ahol ott volyak a volt repülők, a család az USA-ból és otthonról (Háy Kálmán volt. bomb.pilóta). Díszszázad (tiszti és legénység.) és szép ünnepség beszédekkel, úgy ahogy azt el-

várták. Előtte vette fel a kecskeméti vadász század a Szentgyörgyi nevet, aki a legeredményesebb vadászrepülő (Puma) volt. Ott voltam a repülők Nagyboldogasszony napi miséjén és az 1930-as Ludovika avatásuk nagy összejövetelén.... Adonyi mondta el a magyar tisztavetés történetét, utána Kéri Álman beszélt tábornoki ruhában, asztalt verve követelte a volt honvédség és tisztikarának elismerését, rangjának visszaadását és rehabilitálását. Előtte meg a parlamentben csinált nagy riadalmat, amikor bejelentette, hogy a szovjet elleni háború Magyarország részéről igazságos háború volt....."-

/Öcsém leveléből/; "En lassan, de biztosan lábolok ki az operációm utáni nehézségekből, jobban tudok már járni, keveset görbebotl.- Hogy milyen komoly és időt igénylő volt a műtét, arra az összes számla összege a felelet; \$ 49.675.00."- Még járok az úgynevezett "check-up"-ra a két operáló doktorhoz (ideg és csont) és azok biztatnak, korom ellenére a gyógyulás szépen halad,"- További javulást István Öcsém !-

.....
A FLORIDAI BAJTARSI HIRADO ; Ezzel a számmal a VIII. évfolyam befejeződött, amelyet az áldozatkész bajtársainak köszönök. Mint tudjuk, a FBH- nek nincs előfizetési ára. 1990-ben önkéntesen küldtek be adományokat; P.I.fhdgy. \$ 15.00, ns.S.L. \$ 4. Z.A.J. \$ 10.00, Z.A.J. \$ 10.00.
Az adományokat hálásan köszöni a szerkesztőség.-

.....
Ez a szám lezárva; 1990, november 20.-én.

=====

Lapzárta után, nov. 22.-én kaptam meg postán Szakály Sándor; A MAGYAR TÁBORI CSENDŐRSÉG c. könyvét. 157 oldal, s hazai ára Ft. 70.00. Tanulmányozásához hozzákezdtem. Majd erről még legközelebb adunk hírt.- "ekintettel arra, hogy 1941-ben, majd 1944 és 45-ben tábori csendőr szolgálatot teljesítettem magam is.-(Szerk.)

.....

Bajtársaimnak Kellemes Karácsonyt és egy igazi magyar Új Esztendőt!-
-kivénok.

Cim; Capt. Endre v. Tamáska de Baranch
2621 Woodgate Lane
Sarasota, FL 34231, USA.

.....

Egy fontos hírünk ime majdnem kimeredt ebből a számunkból. Nt. K U N G Y U L A a safety harbori és a sarasotai beszoelgalelkészünk 1990, november 18.-én tartotta esküvőjét Szucs Piroskával a Safety Harbor-i Magyar Keresztyén Egyházban. Az esketési szertartást Nt. Szöke István ref. lelkész végezte.-
Jókívántainkat mi is küldjük !
Isten áldása legyen rajtuk !

